Nr 21.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1923 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om motorfordon m. m. dels ock i ämnet väckta motioner.

Genom en den 2 mars 1923 dagtecknad proposition, nr 124, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden, anhållit om riksdagens yttrande över följande förslag till

1:o) Förordning om motorfordon.

Härigenom förordnas som följer:

KAP. 1.

Allmänna bestämmelser.

§ 1.

I denna förordning förstås, där ej annorlunda är angivet, med

motorfordon: varje för färd på marken avsett, för person- eller godsbefordran inrättat fordon, som för framdrivande är försett med kraftmaskin (motor) och icke löper på skenor;

allmän väg: allmän väg å landsbygden, gata och annan allmän plats i köping och municipalsamhälle, till körtrafik upplåten väg å

stads område, som icke är intaget i stadsplan, ävensom ödebygdsväg, jämte till sådana vägar och gator hörande broar och färjor;

polismyndighet: för Stockholm överståthållareämbetet; för annan stad, där poliskammare finnes, denna; för övriga städer magistrat eller, där sådan ej finnes, stadsstyrelse och för landet landsfiskalen i orten.

KAP. 2.

Om automobiler.

Om automobils beskaffenhet och utrustning.

§ 2.

Mom. 1. Med *automobil* förstås i denna förordning motorfordon, som ej är att hänföra till motorcykel, varom i § 33 förmäles.

Med automobils *egen tjänstevikt*, vilken beräknas efter direkt vägning av den tyngd, som vilar å en var av automobilens hjulaxlar, avses vikten av automobilen i normalt, fullt driftfärdigt skick vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri, däri inbegripen vikten av dels till automobilen hörande verktyg, reservdelar och reservgummi, ävensom bränsle, smörjolja och vatten (tillbehör), dels ock den för automobilen nödvändiga bemanningen.

Automobils egen tjänstevikt med avdrag av vad som beräknas motsvara vikten å tillbehör och bemanning utgör automobilens *egen skattevikt.*

Automobils *bruttovikt* utgör dess egen tjänstevikt med tillägg av, i fråga om personautomobil, den beräknade vikten av det största antal passagerare, för vilket automobilen är avsedd, och, beträffande lastautomobil, den beräknade vikten av den största last, för vilken automobilen är inrättad (*maximilast*).

Automobils *största hjultryck* motsvarar den tyngd, som, när automobilens vikt med passagerare eller last uppgår till dess bruttovikt, uppbäres av det mest belastade hjulet.

Mom. 2. Automobil skall vara så konstruerad och utförd, att den ur trafiksäkerhetssynpunkt är fullt tillförlitlig och i övrigt för sitt ändamål lämplig. Automobil skall vara försedd med

a) styrinrättning, varigenom automobilen lätt kan styras, snabbt och säkert vika undan och med lätthet vända;

b) två lätt åtkomliga, av varandra oberoende och fullt tillförlitliga system för bromsning, av vilka åtminstone det ena skall äga förmåga

att, även om föraren lämnat automobilen, på ett effektivt sätt hindra dess förflyttning även å sluttande mark;

c) anordning, varigenom motorn ögonblickligen kan stoppas eller kopplas från drivhjulen;

d) lämplig apparat för avgivande av ljudsignaler;

e) om automobilens egen tjänstevikt är över 350 kilogram, anordning för backning;

f) om explosionsmotor användes, effektiv anordning för dämpande av ljudet från avloppsgaserna (ljuddämpare); samt

g) backspegel framtill, som medgiver föraren att överskåda den bakom liggande vägbanan; dock att denna föreskrift gäller allenast personvagn, avsedd för mer än 7 personer (*personomnibus*), samt lastvagn, vars bruttovikt överstiger 3,600 kilogram eller vars hjulringar icke alla äro av mjuk kautschuk (*gummi*).

Mom. 3. Samtliga handtag och andra anordningar för automobilens manövrering och bromsning skola vara anbragta på ett till förekommande av förväxling lämpat sätt och så, att automobilföraren lätt kan åtkomma dem, utan att han behöver flytta sig från sin plats eller vända sin uppmärksamhet från vägen.

Förarplatsen skall vara rymlig och lämpligt anordnad samt så belägen, att föraren har god utsikt över körbanan.

Mom. 4. Motorn samt de behållare och rör, som innesluta flytande eller gasformigt bränsle, skola vara så beskaffade, att eld eller olyckshändelse genom explosion så vitt möjligt förekommes.

Motorn skall vara så inrättad, att den ej utsläpper rök, ånga eller illaluktande gas i sådan grad eller på sådant sätt att avsevärdare obehag eller olägenhet därav uppkommer. Rör och behållare skola vara på bästa möjliga sätt skyddade för yttre åverkan.

Mom. 5. Hjulringarna få ej vara kullriga, så framt de ej äro av gummi; ej heller få de hava tvärlister, framskjutande bulthuvuden eller andra ojämnheter, av vilka vägen kan skadas.

Är marken snötäckt eller isbelagd, må broddning av hjulringarna eller andra därmed jämförliga åtgärder till skydd mot slirning vidtagas. Likaledes må, då marken är bar, till skydd mot slirning å hjulen tillfälligt anbringas lämpliga anordningar, som ej kunna skada vägen.

Mom. 6. Automobils hjultryck må icke överstiga:

a) för hjulring med en bredd å slitytan av högst 8 centimeter 50 kilogram för varje centimeter av denna bredd;

b) för hjulring med en bredd å slitytan av mer än 8 men ej över

16 centimeter 400 kilogram med tillägg av 100 kilogram för varje centimeter, varmed slitytans bredd överskjuter 8 centimeter;

c) för hjulring med större bredd å slitytan än 16 centimeter 1,200 kilogram med tillägg av 200 kilogram för varje centimeter, varmed slitytans bredd överskjuter 16 centimeter.

Vid beräkning av det tillåtna hjultrycket må hänsyn tagas även till mindre ökning av hjulringsbredden än hel centimeter.

Såsom slityta räknas bredden å ringens anliggningsyta mot vägen; dock att i fråga om luftring slitytan räknas lika med den obelastade ringens största bredd. Vid användandet av mer än en hjulring å samma hjul räknas slitytans bredd lika med sammanlagda bredden av hjulringarnas slitytor.

Erfordras för visst slag av hjulringar, att slitytan räknas annorlunda än ovan stadgas, meddelas bestämmelser härom av Konungen.

När särskilda skäl därtill föreligga, äger länsstyrelse medgiva, att automobil med större hjultryck än enligt ovan givna bestämmelser skulle vara tillåtet må för viss tid brukas å allmän väg, vars körbana är tillräckligt bärkraftig för den ifrågasatta trafiken. För gata eller annan allmän plats i stad ankommer det på polismyndigheten i staden att lämna sådant medgivande.

Om besiktningsmän.

§ 3.

Mom. 1. För verkställande av besiktning och annan förrättning, som i denna förordning avses, skola länsstyrelserna, var för sitt län, förordna besiktningsmän.

Övervakandet av besiktningsmännens verksamhet utövas av länsstyrelserna.

Mom. 2. Besiktningsmän må ej för något län utses till större antal än det verkliga behovet oundgängligen kräver.

Mom. 3. Till besiktningsman må ej utses annan än den, som genom avlagd examen vid teknisk läroanstalt eller genom sysslande med tillverkning eller reparation av motorfordon eller eljest förvärvat ingående kännedom om motorfordons konstruktion, skötsel och manövrering, samt genom redbarhet, samvetsgrannhet och hedrande vandel tillvunnit sig allmänt förtroende.

Besiktningsman, som själv skall innehava gällande körkort för automobil, bör äga vana och skicklighet vid körning med sådant fordon.

Besiktningsman må ej den vara, som tillverkar eller bedriver handel med motorfordon eller som yrkesmässigt meddelar undervisning till utbildning av förare; ej heller den, som är delägare i handelsbolag eller styrelseledamot i aktiebolag eller förening för ekonomisk verksamhet, som bedriver tillverkning av eller handel med motorfordon eller som utbildar förare.

Mom. 4. Skall besiktningsman utses, utfärdar länsstyrelsen därom kungörelse, som införes i tidning, med tillkännagivande att den, som önskar komma i åtanke vid befattningens tillsättande, har att sist inom trettio dagar från kungörelsens offentliggörande inkomma med till länsstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av de handlingar till styrkande av sin kompetens och lämplighet, som sökanden vill åberopa.

Länsstyrelsen förordnar därefter besiktningsman, varje gång för en tid av fyra kalenderår. Avgår besiktningsman före utgången av den för honom bestämda tjänstgöringstid, utses, i den ordning ovan sägs, ny besiktningsman för den återstående tiden.

Ändå att tid, för vilken besiktningsman blivit utsedd, ej gått till ända, må för honom meddelat förordnande återkallas, när skäl därtill prövas föreligga.

Vid förfall för besiktningsman äger länsstyrelse förordna vikarie ör honom.

Mom. 5. Besiktningsman skall hava sin stationsort inom det län, där han är förordnad till besiktningsman; och bestämmes denna stationsort av länsstyrelsen. Hava flera av länets besiktningsmän samma stationsort, äger länsstyrelsen efter omständigheterna meddela närmare bestämmelser rörande fördelningen mellan dem av besiktningsmannagöromålen.

Besiktningsman äger ej verkställa förrättning inom annat län än där hans stationsort är belägen.

För Stockholms stad och län må, utan hinder av vad ovan stadgats, gemensamma besiktningsmän förordnas.

Mom. 6. Besiktningsman äger att under tjänstgöring bära särskilt tjänstetecken, vilket fastställes av Konungen.

Mom. 7. Länsstyrelse skall en gång vid varje års början låta i tidning kungöra, vilka personer, som äro inom länet förordnade till besiktningsmän samt deras stationsort och postadress, ävensom den fördelning mellan dem av besiktningsmannagöromålen, som må hava meddelats. Avgår under året besiktningsman från befattningen eller varder ny besiktningsman antagen eller meddelat förordnande återkallat, skall även därom kungörelse utfärdas.

Mom. 8. Bestämmelser om besiktningsmännens verksamhet utöver vad denna förordning innehåller meddelas i av Konungen för besiktningsmännen utfärdad instruktion.

Om första besiktning och efterbesiktning av automobil samt om förbud mot automobils användande.

§ 4.

Mom. 1. Den, som i syfte att få automobil registrerad och tilldelad igenkänningsmärke, vill hos besiktningsman anmäla densamma till besiktning (*första besiktning*), skall därvid uppgiva den avsedda huvudsakliga användningen av automobilen (personvagn eller lastvagn), dess tillverkare, om denne är känd, typ (märke eller fabrikat) och fabriksnummer, automobilens egen skattevikt och tjänstevikt, längd, bredd och största hjultryck, drivkraftens art (flytande bränsle, elektricitet, ånga), motorns cylinderantal och cylinderdimensioner, antalet av fabrikanten uppgivna hästkrafter hos motorn samt hjulringarnas bredd å slitytan och beskaffenhet, varvid särskilt skall uppgivas, om ringarna äro av gummi eller ej. Tillika skall angivas, i fråga om personvagn, det antal passagerare, för vilket automobilen är avsedd, samt, beträffande lastvagn, maximilasten.

Mom. 2. Vid besiktningen skall, efter det vägning av automobilen i fall av behov ägt rum för kontrollerande av de enligt mom. 1 om vikt och hjultryck lämnade uppgifter samt jämväl övriga uppgifter granskats och fullständigats, genom prov undersökas, huruvida automobilen till sin beskaffenhet överensstämmer med de i § 2 meddelade bestämmelser.

Över vad vid besiktningen iakttagits skall besiktningsmannen utfärda besiktningsinstrument, som tillika skall innehålla beskrivning över automobilen.

§ 5.

Mom. 1. Har sådan ändring av automobil företagits, att de uppgifter, som äro införda i automobilregistret, icke längre äro överensstämmande med automobilens beskaffenhet, skall ägaren hos besiktningsman anmäla automobilen till efterbesiktning. Därvid skall företes tidigare för automobilen utfärdat besiktningsinstrument samt skriftligen angivas de förändringar, som automobilen undergått.

Befinnes vid efterbesiktningen automobilen i de delar, som undergått förändring, vara i föreskrivet och lämpligt skick, skall besiktningsinstrument, upptagande dessa förändringar, av besiktningsmannen utfärdas.

Befinnes automobilen icke vara i föreskrivet och lämpligt skick, skall besiktningsmannen ofördröjligen göra skriftlig anmälan därom hos länsstyrelsen i det län, där automobilen, enligt vad nedan i § 9 mom. 1 sägs, har sin hemort.

Mom. 2. Påkallar ägare i annat fall än i mom. 1 sägs efterbesiktning av automobil eller vissa delar av sådan, skall med avseende å sådan besiktning i tillämpliga delar gälla vad i mom. 1 är stadgat.

Mom. 3. Föreligger anledning antaga, att automobil till sin beskaffenhet icke längre överensstämmer med föreskrifterna i § 2, äger länsstyrelse låta genom besiktningsman undersöka automobilen.

Besiktningsmannen skall ofördröjligen till myndighet, som förordnat om besiktningen, anmäla vad vid densamma iakttagits.

Kan besiktning, varom nu är sagt, icke äga rum på grund därav, att automobilen undanhålles besiktningsmannen, skall denne ofördröjligen anmäla förhållandet hos den myndighet, som meddelat förordnandet.

Mom. 4. Beträffande periodisk efterbesiktning av automobil, som användes i yrkesmässig trafik, stadgas i § 27 mom. 3.

§ 6.

Besiktningsinstrument, såväl för första besiktning som för efterbesiktning, skall senast inom två dagar från besiktningens avslutande vara i två exemplar tillgängligt för ägaren till automobilen.

§ 7.

Mom. 1. Därest vid besiktning, varom i § 5 sägs, automobil befunnits icke vara i föreskrivet eller lämpligt skick, äger länsstyrelse meddela förbud mot automobilens användande.

Dylikt förbud må ock meddelas, om automobilen i sådant fall, som i § 5 mom. 3 sägs, undanhålles besiktningsmannen.

Mom. 2. Förbud, varom i mom. 1 sägs, gäller för hela riket, intill dess någon länsstyrelse, efter det besiktningsman intygat, att automobilen är i vederbörligt skick, förklarat hinder för dess användande icke längre föreligga.

Mom. 3. Har länsstyrelse meddelat förbud eller förklarande, varom ovan sägs, beträffande automobil, som icke har sin hemort i länet, skall länsstyrelsen om den vidtagna åtgärden omedelbart göra anmälan hos länsstyrelsen i det län, där automobilen har sin hemort.

Om registrering av automobil och om igenkänningsmärke.

§ 8.

Mom. 1. Automobil må ej i andra fall än de, som angivas i mom. 2 och 3 av denna paragraf, tagas i bruk, innan den, på sätt i § 9 stadgas, blivit registrerad och igenkänningsmärke tilldelats densamma.

Mom. 2. Erfordras i och för tillverkning eller sammansättning av automobil, att densamma provköres, må tillstånd härtill meddelas av polismyndighet, som därvid bestämmer plats och villkor för provkörningen. Vid sådan körning skall automobilen föras av person, som innehar gällande körkort.

Mom. 3. Skall automobil, som ej undergått besiktning, å väg, gata eller plats, där automobiltrafik är tillåten, med egen motorkraft föras till besiktningsman för undergående av första besiktning eller från hamn, järnvägsstation, fabrik, magasin eller dylikt till utställningslokal eller annat förvaringsrum, skall å automobilen föras särskild skylt (*besiktningsskylt*) av beskaffenhet, varom är särskilt stadgat. Lag samma vare om automobil provköres vid besiktning eller om densamma skall, i fall varom nedan i detta mom. sägs, efter verkställd besiktning användas i trafik.

Besiktningsskylt skall i dubbla exemplar, mot nedsättning av skäligt belopp, tillhandahållas vederbörande av polismyndigheten i orten. Över utlämnade besiktningsskyltar skall polismyndigheten föra förteckning, upptagande den persons namn och adress, till vilken skylt utlämnats, dagen för utlämnandet samt skyltens nummer. Varder sedermera, i enlighet med vad i § 9 mom. 4 sägs, skylt återställd, skall anteckning därom likaledes ske i förteckningen samt det nedsatta beloppet efter avdrag av havda omkostnader återbetalas.

Besiktningsskylt å automobil, varom här är fråga, skall på ett i ögonen fallande sätt anbringas såväl framtill som baktill å automobilen. I fråga om belysning av den bakre skylten skall gälla vad härutinnan om igenkänningsmärke är stadgat.

Jämväl i övrigt skola de i denna förordning eller eljest meddelade bestämmelser om körning med automobil lända till efterrättelse, dock att automobil, som ej undergått besiktning, icke under några förhållanden må framföras med större hastighet än, för personvagn, 15 kilometer i timmen och, för lastvagn, 10 kilometer i timmen. Nämnda inskränkning gäller dock icke vid besiktningsmans provkörning av automobilen,

men skall i detta fall automobilen förses med av polismyndigheten godkänt tecken, utvisande att automobilen provköres av besiktningsman.

Om automobil vid besiktning befunnits i föreskrivet och lämpligt skick, skall besiktningsmannen förse skyltarna med särskilt märke (*besiktningsmärke*), upptagande besiktningsmannens namn och stationsort samt dagen för märkets anbringande, varefter besiktningsmannen skall med sitt sigill (plomb) försegla besiktningsskyltarna.

Sedan besiktningsskyltarna blivit försedda med besiktningsmärke och plomberats, får automobilen, i avbidan på att densamma efter registrering får igenkänningsmärke sig tilldelad, under en tid av högst tre veckor från det besiktningsmärke anbringats lika med registrerad automobil användas i trafik, dock att automobil, vilken hålles till salu av den, som tillverkar eller bedriver handel med motorfordon, må jämväl för tid därefter nyttjas för provkörning.

§ 9.

Mom. 1. Hos länsstyrelse skall föras automobilregister för inskrivning av de uppgifter rörande automobiler, om vilka i denna förordning förmäles eller vilkas intagande i registret eljest varder föreskrivet.

Automobil skall registreras hos länsstyrelsen i det län, där automobilen har sin hemort.

Automobil skall anses hava sin hemort å den ort, där ägaren är mantalsskriven. Skall automobilen företrädesvis användas å annan ort än den, där ägaren är mantalsskriven, eller äro ägarna flera och mantalsskrivna inom olika län, eller har ägaren sitt hemvist utom riket, eller tillhör automobilen ägare, som icke mantalsskrives, skall automobilen anses hava sin hemort å den ort, där den företrädesvis skall brukas.

Mom. 2. Ansökan om registrering av automobil, som ännu icke är registrerad, skall inom fjorton dagar från det automobilen förvärvats göras av ägaren eller, om automobilen tillhör staten eller kommun, av den myndighet eller person, som äger befogenhet att anställa förare å automobilen.

Nämnda skyldighet gäller dock icke den, som tillverkar eller bedriver handel med motorfordon, beträffande automobil, som av honom förvaras å lager eller hålles till salu.

Ansökan, varom här är fråga, skall innehålla uppgift å ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift.

Vid ansökningen skall fogas vederbörligt besiktningsinstrument i två exemplar.

Mom. 3. Är ansökan om registrering icke vederbörligen gjord, eller

utvisar besiktningsinstrument, att automobil icke är i föreskrivet och lämpligt skick, skall registrering vägras.

Mom. 4. Beviljas registrering, skall länsstyrelse i registret införa:

a) dag för registreringen jämte nummer i registret;

b) den avsedda huvudsakliga användningen av automobilen (personvagn, lastvagn), typ (märke eller fabrikat), automobilens egen skattevikt och tjänstevikt, längd, bredd och största hjultryck, drivkraftens art, antalet hästkrafter hos motorn samt hjulringarnas beskaffenhet, ävensom, i fråga om personvagn, det antal passagerare, som automobilen är avsedd att föra, samt, beträffande lastvagn, maximilasten;

c) uppgift å automobilens hemort;

d) ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift samt

e) uppgift å det automobilen tilldelade igenkänningsmärke.

Bevis om registreringen och uppgift om igenkänningsmärke skola tecknas å ena exemplaret av besiktningsinstrumentet, vilket skall av länsstyrelsen återställas till sökanden. Länsstyrelsen har tillika att mot skälig ersättning tillhandahålla sökanden igenkänningsmärke i två exemplar sedan sökanden i förekommande fall till länsstyrelsen överlämnat de i § 8 mom. 3 omförmälda besiktningsskyltarna.

Länsstyrelsen skall översända besiktningsskyltarna till den polismyndighet, som utlämnat dem. Sålunda återbekomna skyltar må ej av polismyndigheten ånyo utlämnas, utan att besiktningsmärket avlägsnats från skyltarna.

§ 10.

Mom. 1. Övergår registrerad automobil till ny ägare, skall denne inom fjorton dagar, sedan förvärvet skedde, därom göra anmälan för registrering hos länsstyrelsen i det län, där automobilen är registrerad, dock att, om äganderätten övergår genom arv eller testamente, tiden för anmälan räknas, där boskifte erfordras, från det detta hölls, men, i annat fall, vid arv, från det boupptecknigen efter arvlåtaren avslutades och, vid testamente, från det testamentet blev beståndande.

Anmälan, varom nu sagts, skall innehålla uppgift om nye ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift samt, därest automobilen till följd av äganderättens övergång skall enligt § 9 mom. 1 registreras i annat län, tillika upplysning därom.

Har den nye ägaren icke sitt hemvist här i riket och har automobilen förvärvats genom köp, byte eller gåva, åligger den anmälningsskyldighet, som ovan sägs, förre ägaren.

Förre ägaren vare alltid berättigad att göra anmälan om övergång av äganderätten till automobil; dock att genom sådan anmälan den nye ägarens anmälningsskyldighet icke upphör. Har dylik anmälan gjorts av förre ägaren och har därvid fogats bevis till styrkande av äganderättens övergång, äger länsstyrelsen, sedan tiden för ny ägares anmälningsskyldighet gått till ända utan att skyldigheten fullgjorts, ur registret avföra den förre ägaren, oaktat upplysning om den nye ägaren ej kunnat erhållas.

Anmälan av förre ägaren vare avgiftsfri, där anmälningsskyldighet ej för honom föreligger.

Mom. 2. Har registrerad automobil förstörts eller kommer den av annan anledning icke vidare att användas här i riket, skall ägaren inom fjorton dagar från det dylikt förhållande, ägaren veterligen, inträffade, därom göra anmälan för automobilens avförande ur registret hos länsstyrelsen i det län, där automobilen är registrerad. Sådan anmälan skall vara åtföljd av dels bevis till styrkande av de meddelade uppgifterna om automobilen, dels ock de automobilen tilldelade exemplaren av igenkänningsmärke, såvida dessa icke förkommit, i vilket fall länsstyrelsen prövar, huru uppgift härom må styrkas.

Mom. 3. Har ägare av registrerad automobil för avsikt att under viss tid ej nyttja automobilen i trafik, äger han rätt att om detta förhållande göra anmälan för automobilens avförande ur registret hos länsstyrelsen i det län, där automobilen är registrerad.

Sådan anmälan skall vara åtföljd dels, förutom av i § 11 mom. 1 stadgade avgifter, av en särskild avgift, svarande mot skatt för automobilen under ett kalenderkvartal, vilken avgift skall redovisas av länsstyrelsen lika med registreringsavgift, dels ock av de automobilen tilldelade exemplaren av igenkänningsmärke, såvida dessa icke förkommit, i vilket fall länsstyrelsen prövar, huru uppgift härom må styrkas.

Sedan automobilen avförts ur registret, må den ej i andra fall än i § 8 sägs nyttjas i trafik innan den ånyo blivit registrerad.

Ansökan om ny registrering av automobilen skall innehålla uppgift om den förra registreringen och det automobilen därvid tilldelade igenkänningsmärke. I övrigt skall i fråga om sådan registrering i tillämpliga delar gälla vad i § 9 är stadgat om registrering av automobil, som icke förut registrerats.

Mom. 4. Inom fjorton dagar efter avslutandet av sådan efterbesiktning, varom i § 5 mom. 1 och 2 samt § 27 mom. 3 sägs, har ägaren av automobilen att till länsstyrelsen i det län, där automobilen är registrerad, om besiktningen göra anmälan och därvid foga vederbörligt besikt-

ningsinstrument i två exemplar eller, därest sådant icke upprättats, av besiktningsman utfärdat bevis om att besiktningen verkställts.

Mom. 5. Sker i andra fall än ovan i mom. 1, 2, 3 och 4 sägs ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, skall anmälan därom inom åtta dagar från det ändringen skedde göras hos länsstyrelsen i det län, där automobilen är registrerad.

Mom. 6. Inträffar sådan förändring beträffande äganderätten till automobil eller dess användningsområde eller eljest, att densamma enligt § 9 mom. 1 bör registreras i annat län än där registrering förut skett, skall ansökan om ny registrering göras hos länsstyrelsen i det län, där registreringen bör ske, inom en månad från det förändringen inträdde; dock att denna tid i de fall, som omförmälas i mom. 1 första stycket av denna paragraf, skall räknas på sätt där är föreskrivet. Denna ansökan skall innehålla uppgift om den förra registreringen och det automobilen därvid tilldelade igenkänningsmärke. I övrigt skall i fråga om sådan registrering i tillämpliga delar gälla vad i § 9 är stadgat om registrering av automobil, som icke förut registrerats.

Mom. 7. Anmäles ändring i förhållande, varom inskrivning i registret skett, eller varder sådan ändring eljest för länsstyrelsen veterlig, skall den ändring anmärkas i registret.

Göres anmälan om efterbesiktning, varom i mom. 4 sägs, skall detta antecknas i registret.

Är efterbesiktning verkställd på grund av myndighets förordnande, skall anteckning i registret ske härom samt beträffande vad vid besiktningen iakttagits. Har länsstyrelse meddelat förbud eller förklarande jämlikt § 7, skall anteckning jämväl därom ske i registret. Är i dessa fall fråga om automobil, som har sin hemort i annat län, skall länsstyrelsen i det län, där automobilen har sin hemort, därom underrättas i och för vederbörliga anteckningars verkställande.

§ 11.

Mom. 1. Ansökan om registrering eller annan anmälan till automobilregistret skall göras skriftligen och vara bevittnad samt åtföljd av stadgade avgifter för registreringen och dess kungörande.

Mom. 2. Har den anmälande icke iakttagit de föreskrifter, som finnas för varje fall meddelade, skall registrering eller anteckning till registret vägras.

Om vägrad registrering eller anteckning till registret har länsstyrelse att ofördröjligen till sökanden med allmänna posten översända skriftlig underrättelse med uppgift tillika å skälen därför.

Mom. 3. Har hos länsstyrelse registrerats automobil, som förut är i annat län registrerad, har länsstyrelsen att om registreringen skyndsamt göra anmälan hos länsstyrelsen i det län, där den föregående registreringen skett.

Mom. 4. Vad i automobilregistret antecknats skall genom länsstyrelses försorg för rikets polismyndigheter kungöras i den omfattning och på det sätt, som Konungen bestämmer.

Mom. 5. Närmare föreskrifter om automobilregistrets förande ävensom om avgifter för registreringen och dess kungörande meddelas av Konungen.

§ 12.

Mom. 1. Inom respektive län tilldelas vid registreringen varje automobil sitt särskilda ordningsnummer, vilket, jämte en länet betecknande bokstav, utgör automobilens igenkänningsmärke.

Länen betecknas sålunda, att:

A utmärker Stockholms stad,
B » Stockholms län,
C » Uppsala län,
D » Södermanlands län,
E » Östergötlands län,
F » Jönköpings län,
G » Kronobergs län,
H » Kalmar län,
I » Gottlands län,
K » Blekinge län,
L » Kristianstads län,
M » Malmöhus län,
N » Hallands län,
O » Göteborgs och Bohus län,
P » Älvsborgs län,
R » Skaraborgs län,
S » Värmlands län,
T » Örebro län,
U » Västmanlands län,
W » Kopparbergs län,
X » Gävleborgs län,
Y » Västernorrlands län,
Z » Jämtlands län,

AC utmärker Västerbottens län,
BD » Norrbottens län.

Ordningsnummer meddelas i löpande följd, dock att, om automobil är avförd ur registret, dennas ordningsnummer må tilldelas annan automobil.

Mom. 2. Igenkänningsmärke skall på ett i ögonen fallande sätt anbringas, ett exemplar framtill och ett baktill å automobilen.

Mom. 3. Närmare bestämmelser om igenkänningsmärkes beskaffenhet meddelas av Konungen.

Mom. 4. I vederbörlig ordning förvärvat igenkänningsmärke gäller för trafik i hela riket.

Om automobilförare.

§ 13.

Automobil må föras allenast av den, som därtill innehar gällande tillstånd (*körkort*).

Utan hinder av vad sålunda stadgas må den, som utbildar sig till förare (*elev*), äga företaga övningskörning å plats och under villkor, som av polismyndigheten i orten bestämmas. Vid dylik övningskörning skall eleven vid förarplatsen åtföljas av lärare, som i § 14 mom. 1 avses; och anses under körningen läraren såsom förare av automobilen.

§ 14.

Mom. 1. Utbildning av elev skall äga rum genom lärare, som innehar gällande körkort för automobil och besitter vana och skicklighet vid körning med sådant fordon.

Är körskola upprättad för meddelande av sådan utbildning, skall skolan stå under ledning av sakkunnig lärare, som är ansvarig för undervisningen. Sådan lärare skall godkännas av länsstyrelsen i det län, dit skolan är förlagd. Över ansökan om godkännande av lärare skall länsstyrelsen infordra yttrande av den besiktningsman, som enligt vad nedan sägs har att utöva tillsyn över skolan; och må denne genom särskilt prov låta undersöka den föreslagna lärarens kompetens och lämplighet.

Körskola står under tillsyn av den besiktningsman, som länsstyrelsen förordnar; och äger denne inspektera skolan och meddela de anvisningar för dess verksamhet, som finnas erforderliga.

Länsstyrelsen i det län, dit skolan är förlagd, äger att, i händelse godkänd lärare befunnits oskicklig eller eljest olämplig såsom sådan, återkalla godkännandet. Har sådant återkallande meddelats, utfärdar länsstyrelse därom kungörelse, som intages i tidning i orten.

Envar, som annorledes än i körskola vill såsom yrke bedriva utbildning av elever, skall vara godkänd såsom lärare av länsstyrelsen i det län, där han är mantalsskriven; och skall beträffande sådan verksamhet i tillämpliga delar gälla vad här ovan är stadgat om körskola.

Mom. 2. Elev, som erhållit utbildning till förare och önskar erhålla körkort, skall undergå prövning rörande sin kännedom om automobil och körning med sådant fordon hos besiktningsman i det län, där han är mantalsskriven, eller, om han så hellre önskar eller icke är bosatt i riket, hos besiktningsman i det län, där han erhållit sin utbildning. Har han erhållit utbildning utom riket, äger han för prövningen vända sig till besiktningsman i det län, där han vistas. Han skall vid prövningen förete dels bevis om den undergångna utbildningen, utfärdat av den, som meddelat denna, dels ock åldersbevis och läkarintyg, varom i § 15 mom. 1 a) och b) förmäles.

För prövningen skall lämplig automobil tillhandahållas besiktningsmannen; och anses vid sådan prövning eleven såsom förare av automobilen.

Mom. 3. Befinnes elev, som fyllt 18 år, efter förhör och prov under olika trafikförhållanden, vara väl förtrogen med konstruktionen, skötseln och manövreringen av automobil samt äga nödig kännedom om gällande allmänna föreskrifter rörande trafik med motorfordon och om bestämmelserna i vägtrafikstadgan, ävensom, enligt besiktningsmannens uppfattning, vara lämplig såsom förare, skall besiktningsmannen ofördröjligen meddela eleven bevis, att han inför besiktningsmannen avlagt godkänt prov som förare av automobil. Detta bevis, bör angiva den lärare eller körskola, som utbildat eleven samt typen å och arten av drivkraften hos den automobil, med vilken provet ägt rum.

§ 15.

Mom. 1. För erhållande av körkort har elev, som undergått godkänd prövning inför besiktningsman, att till länsstyrelsen i det län, där han är mantalsskriven, eller, om han icke är mantalsskriven i riket, till länsstyrelsen i det län, där han för tillfället vistas, insända ansökan därom, med angivande av fullständigt namn, yrke och hemvist samt därvid foga

a) bevis om sökandens födelseår och födelsedag;

b) intyg av läkare, att sökanden icke lider av sådant lyte, sådan sjukdom eller sådan nedsättning av syn- eller hörselförmågan, som väsentligen minskar hans förmåga att föra automobil; skolande det anses föreligga erforderlig grad av synskärpa, därest denna utan användande av glas uppgår till antingen minst 0.7 å vartdera ögat för sig eller minst 0.8 å det ena ögat och minst 0.5 å det andra, samt erforderlig grad av hörselförmåga, därest åtminstone av det ena örat medelstark viskning väl uppfattas på 4 meters avstånd;

c) bevis av besiktningsman, varom i § 14 mom. 3 förmäles;

d) av sökanden undertecknad, bevittnad uppgift, huruvida han tidigare sökt eller erhållit körkort;

e) intyg, som kan av länsstyrelse godtagas, att sökanden gjort sig känd för nykterhet, ordentlighet och ett hänsynsfullt uppträdande; samt

f) fotografi av sökanden i sådant format, att det lämpligen kan anbringas å körkortet.

Har sökanden vederbörligen fullgjort vad ovan föreskrivits och har han fyllt 18 år, har länsstyrelsen att för honom utfärda körkort, innefattande tillstånd att föra automobil.

Körkort, vartill formulär fastställes av Konungen, gäller för färd i hela riket. Körkort för automobil berättigar jämväl till förande av motorcykel, varom i § 34 sägs.

Mom. 2. Över utfärdade körkort skall länsstyrelse föra anteckning i liggare eller kortregister; och skall därvid för varje körkort antecknas nummer å körkortet och dag för dess utlämnande samt innehavarens namn, födelseår, födelsedag, yrke och hemvist.

Mom. 3. Befinnes förare hava vid färd med automobil gjort sig skyldig till grov vårdslöshet eller varit berusad eller föreligga eljest sådana förhållanden, att föraren måste anses olämplig att föra automobil, skall den länsstyrelse, som utfärdat körkortet, återkalla detsamma samt därvid förklara, att länsstyrelsen vill, sedan viss tid, minst två månader och högst två år, gått till ända, på ansökan upptaga till prövning frågan om utfärdande av nytt körkort.

Har sådan återkallelse skett, åligger det föraren att efter anmaning överlämna körkortet till länsstyrelsen.

Varder, efter anförda besvär, beslutet om återkallelsen upphävt, skall körkortet återställas till föraren.

Ansökan om utfärdande av nytt körkort skall, därest den av länsstyrelsen angivna tid överstiger sex månader, vara åtföljd av handlingar,

frånsett åldersbevis, av beskaffenhet, varom i mom. 1 sägs, utfärdade efter det den av länsstyrelsen bestämda tid gått till ända.

Beslut, varigenom länsstyrelse återkallat körkort, skall antecknas i den liggare eller det kortregister, varom i mom. 2 förmäles, och genom länsstyrelsens försorg för rikets polismyndigheter kungöras på sätt Konungen förordnar. Om dylika beslut skall meddelande även intagas i tidning i orten. Beslut, varigenom återkallelse av körkort, efter anförda besvär, upphävts eller ändrats eller varigenom, efter återkallelse, nytt körkort utfärdats, skall likaledes kungöras och meddelas på sätt ovan är stadgat.

Mom. 4. Har förare ådömts straff för förseelse mot denna förordning eller mot 18 kap. 15 § strafflagen eller mot 11 kap. 15 § strafflagen, i vad sistnämnda lagrum avser automobiltrafik, åligger det domstolen att ofördröjligen om utslaget meddela underrättelse till den länsstyrelse, som utfärdat körkortet för föraren.

Om körning med automobil m. m.

§ 16.

Mom. 1. Körning med automobil vare, där ej nedan annorlunda sägs, tillåten å varje allmän väg samt å gata och annan allmän plats i stad, som är upplåten för körtrafik.

Mom. 2. Därest körning med automobil å viss allmän väg kan till följd av vägens ringa bredd eller eljest för dylik trafik otjänliga beskaffenhet eller annat särskilt förhållande medföra fara eller synnerlig olägenhet, skall länsstyrelsen meddela förbud mot all automobiltrafik å vägen.

Erfordras eljest för trafiksäkerhetens främjande eller vägens skyddande inskränkning i rätten att med automobil befara viss allmän väg, skall länsstyrelse förklara sådant befarande antingen under hela året eller under viss tid av året förbjudet, med mindre de föreskrifter iakttagas i avseende å automobilens tyngd, bredd eller hjultryck, som länsstyrelsen för varje fall kan finna nödigt meddela.

Mom. 3. Automobil med ett största hjultryck överstigande 2,000 kilogram eller med större bredd, lasten inberäknad, än 210 centimeter må ej framföras å allmän väg utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen i det län, där vägen är belägen. Vid meddelande av sådant tillstånd skola fastställas de villkor med avseende å automobilens beskaffenhet och lastens tyngd eller eljest, som kunna anses nödiga till trafiksäkerhetens främ-

jande eller vägens skyddande. Därvid må ock, om till följd av den ifrågavarande trafikens förstörande inverkan å körbanan underhållet av allmän väg oskäligen försvåras, föreskrivas skyldighet för tillståndets innehavare att bidraga till ombesörjande av sålunda försvårat underhåll efter ty länsstyrelsen bestämmer.

Mom. 4. Beträffande gata eller annan allmän plats i stad meddelas förbud eller tillstånd enligt mom. 2 och 3 av polismyndigheten i staden.

Mom. 5. Därest för automobiltrafik upplåten allmän väg tillfälligt avstänges för trafik, skall länsstyrelse, där så lämpligen kan ske, bereda möjlighet för automobiltrafikanter att framkomma å annan väg, även om sådan trafik å denna väg eljest är förbjuden.

Mom. 6. Länsstyrelse äger, när sådant erfordras för beredande av utfartsväg eller andra särskilda omständigheter föreligga, meddela viss person tillstånd att med iakttagande av de försiktighetsmått, som må föreskrivas, för viss resa eller under viss tid eller tillsvidare med automobil befara viss allmän väg, varå automobiltrafik eljest icke må äga rum.

Mom. 7. Inom område, där militära övningar skola företagas, må under tiden för övningarna automobil, som därvid brukas, framföras jämväl å allmän väg, som eljest icke är upplåten för automobiltrafik, därest anmälan härom i god tid förut skett hos vederbörande länsstyrelse.

Mom. 8. Allmän väg må, även om automobiltrafik därå eljest ej är medgiven, befaras med automobil av läkare eller veterinär i och för sjukbesök, för sjuk persons forslande till läkare eller sjukvårdsanstalt samt i andra därmed jämförliga fall av nödläge.

§ 17.

I fråga om enskilda vägar och andra enskilda områden ankommer det på ägaren av vägen eller området att avgöra, huruvida körning med automobil därstädes må äga rum. Har sådan väg upplåtits för automobiltrafik och är den allmänneligen befaren, äger länsstyrelse enahanda befogenhet och skyldighet som beträffande allmän väg.

§ 18.

Mom. 1. Vid framförande av automobil skall hastigheten städse begränsas så, att nödig försiktighet iakttages, och sålunda noga avpassas efter körbanans och den närmaste omgivningens överskådlighet och beskaffenhet samt förekomsten av annan trafik.

Automobil må ingenstädes framföras med större hastighet än att automobilen under alla omständigheter kan stannas, innan en tredjedel av den framför varande överskådliga och fria delen av körbanan tillryggalagts.

Härjämte skall iakttagas, att hastigheten aldrig må överstiga:

	km. i tim.
1) för automobil, vars alla hjul äro försedda med luftringar:	
a) för personvagn avsedd för högst 7 personer:	
å landsbygden i allmänhet	45;
inom stads och köpings bebyggda område ävensom inom annat tättbebyggt samhälle	35;
b) för lastvagn med bruttovikt ej överstigande 2,500 kilogram .	30;
c) för personomnibus och för lastvagn med bruttovikt överstigande 2,500 men ej 3,600 kilogram	25;
d) för lastvagn med bruttovikt överstigande 3,600 kilogram . .	20;
2) för automobil med massiva gummiringar:	
a) med en tjocklek av minst 4 centimeter	20;
b) med en tjocklek understigande 4 centimeter	10;
3) för automobil med hjulringar av järn eller annat hårt material	10.

Äro automobils hjulringar av annat slag, än nu nämnts, bestämmer Konungen, huruvida automobilen med avseende å den tillåtna hastigheten är att jämställa med automobil, som omförmäles under 1) eller 2) eller 3) här ovan.

Mom 2. Med avseende å körhastigheten för automobil inom stads och köpings bebyggda område ävensom inom annat tättbebyggt samhälle skall iakttagas:

att den i mom. 1 angivna högsta tillåtna hastigheten för sådan ort må användas allenast när körbanan är bred och utsikten fri samt trafiken i övrigt lätt att överskåda och bedöma;

att vid gatukors eller å öppen plats, där flera trafikleder utmynna, eller när mörker eller dimma råder, hastigheten alltid skall nedbringas efter som vid varje tillfälle behörig hänsyn till trafiksäkerheten kräver;

samt att vid vändning om gatuhörn eller där körbanan är så hal, att automobilen lätteligen slirar, större hastighet icke må användas än att automobilen kan stannas så gott som ögonblickligen.

Vid körning med automobil å landsbygden skall iakttagas:

att den i mom. 1 angivna, högsta tillåtna hastigheten må komma till användning allenast vid full dager och å torr, hård och jämn väg,

invid vilken byggnad, mur, plank, häck eller annat skymmande föremål icke finnes, samt då föraren kan överskåda minst 200 meter av den närmast framförliggande vägsträckan ävensom erforderliga delar av de vägar, som ansluta sig till nämnda vägsträcka, och ej heller eljest någon omständighet föreligger, som kan betinga en lägre hastighet;

att vid färd i kurva eller å uppblött väg eller där vägbanan är ojämn och gropig eller skymmande föremål finnas invid vägbanan eller när mörker eller dimma råder, hastigheten skall nedbringas så som vid varje tillfälle behörig hänsyn till trafiksäkerheten och vägens skyddande kräver;

samt att, där körbanan är så hal, att automobilen lätteligen slirar, större hastighet icke må användas än att automobilen kan stannas så gott som ögonblickligen.

Mom 3. Länsstyrelsen äger medgiva, att för personomnibus, som framföres allenast å allmän väg, därå särskilda anordningar vidtagits för sådan trafik, hastigheten å samma väg må höjas till högst 30 kilometer i timmen. Enahanda befogenhet med avseende å viss gata eller annan allmän plats i stad tillkommer polismyndigheten i staden.

Mom. 4. Där i följd av viss allmän vägs svaga beskaffenhet eller uppblötta tillstånd eller annat särskilt förhållande så prövas nödigt, äger länsstyrelse föreskriva inskränkning i den i mom. 1 angivna högsta tillåtna hastigheten antingen under hela året eller under viss tid av året eller beträffande automobil av viss beskaffenhet.

Föreligga synnerliga skäl att för viss gata eller annan allmän plats i stad meddela inskränkning beträffande automobils hastighet, äger polismyndigheten i staden därom förordna.

Mom. 5. Vad i denna paragraf är stadgat avser icke automobil inrättad för transport av sjuka (ambulansbil) eller automobil, som användes vid eldfara för brandväsendets räkning eller av polistrupp.

Mom. 6. Ifrågasättes att för tävling eller vid annat särskilt tillfälle framföra automobil med större hastighet än den i mom. 1 angivna, må tillstånd härtill meddelas av länsstyrelse, som har att fastställa sådana vilkor för tillståndet, att fara eller olägenhet för annan trafik ej uppkommer. Därvid må ock, om till följd av den ifrågavarande trafikens förstörande inverkan å körbanan underhållet av allmän väg oskäligen försvåras, föreskrivas skyldighet för tillståndets innehavare att bidraga till ombesörjande av sålunda försvårat underhåll efter ty länsstyrelsen bestämmer.

§ 19.

Mom. 1. Länsstyrelse åligger att senast inom mars månads utgång varje år utfärda kungörelse med uppgift å de allmänna vägar inom länet, vilka icke må befaras med automobil, ävensom angående gällande inskränkningar dels i rätten att befara allmän väg med automobil eller visst slag av automobil, dels ock i den i § 18 mom. 1 angivna, högsta tillåtna hastigheten.

Kungörelsen bör ävenledes upptaga de vägar, som få befaras med automobil utan andra inskränkningar än som äro stadgade i denna förordning.

Närmare bestämmelser om dylik kungörelse meddelas av Konungen.

Kungörelsen, vilken skall mot ersättning tillhandahållas allmänheten, skall insändas till chefen för kommunikationsdepartementet samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Mom. 2. Hos länsstyrelse skall för allmänheten hållas tillgänglig karta i lämplig skala, varå med röd färg äro tydligt utmärkta de för automobiltrafik tillåtna vägarna inom länet, därvid de vägar, för vilkas trafikerande med automobil särskilda bestämmelser gälla, böra betecknas med streckade röda linjer.

Kopia av nämnda karta skall senast inom mars månads utgång varje år insändas till väg- och vattenbyggnadsstyrelsen; dock att, om ändringar icke skett i senast insända karta eller ändringarna icke äro av mera omfattande art, anmälan därom, i sistnämnda händelse innefattande noggrann uppgift å ändringarna, må vara tillfyllest.

Mom. 3. Under året vidtagna ändringar i förhållanden, varom i mom. 1 sägs, skola, på sätt där är stadgat, skyndsamt kungöras och utmärkas å den i mom. 2 omförmälda karta.

§ 20.

Mom. 1. Vägvisare, varom förmäles i 29 § i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet den 23 oktober 1891 (nr 68), skall, om någon av de vägar, som stöta samman, är förbjuden för automobiltrafik, målas röd i vad avser den förbjudna vägen.

Mom. 2. Råder inskränkning i rätten att med automobil befara viss allmän väg, vare sig inskränkningen avser automobil av viss beskaffenhet eller viss tid eller eljest tillåten hastighet, skall sådant på lämpligt sätt tillkännagivas genom tydligt anslag å eller invid vägen.

Å för automobiltrafik tillåten allmän väg skall, där särskild var-

samhet är av nöden, såsom vid skarpa krökar, branta backar eller där utsikten eljest är skymd och vid korsningar med järnväg eller spårväg, anbringas tjänligt varningstecken.

Det ankommer på länsstyrelse att beträffande nämnda anordningar meddela de närmare föreskrifter, som må vara av nöden.

Erfordras vid gata eller annan allmän plats i stad varningstecken, varom i detta mom. sägs, skall härvid enahanda befogenhet, som i avseende å allmän väg tillkommer länsstyrelse, tillkomma polismyndigheten i staden.

Mom. 3. Kostnad för anbringande av anslag eller varningstecken, varom i mom. 2 är sagt, skall, såvitt angår stads område, bestridas av staden men eljest av vederbörande vägkassa.

§ 21.

Mom. 1. Under färd skall å automobil föras

a) igenkänningsmärken, så anbragta som i § 12 mom. 2 sägs, samt av beskaffenhet, varom är särskilt stadgat, eller, därest automobilen ej ännu tilldelats igenkänningsmärke, föreskrivna besiktningsskyltar;

b) å lämpliga, lätt tillgängliga platser anbragta skyltar av metall eller porslin, upptagande dels ägarens namn och hemvist samt automobilens hemort, dels tiden för senast verkställd besiktning av automobilen, dels ock, beträffande personomnibus och lastvagn, automobilens egen tjänstevikt, bredd och största hjultryck, ävensom det högsta antal passagerare automobilen är avsedd att föra eller automobilens maximilast;

c) då mörker råder, två tända lyktor framtill å samma höjd, en å vardera sidan, med vitt sken, tillräckligt starkt att kunna upplysa vägen minst 50 meter framför automobilen, ävensom baktill å automobilen en lykta, som med vitt sken fullständigt belyser det å automobilen anbragta bakre igenkänningsmärket samt visar rött ljus bakåt.

Mom. 2. Å automobil, varom förmäles i § 18 mom. 5, skall under mörker föras, förutom andra för automobiler stadgade lyktor, tillika framtill en tänd lykta med kraftigt rött sken.

Mom. 3. Å lastvagn med en bruttovikt överstigande 3,600 kilogram skall å utifrån väl synlig plats tydligt utmärkas automobilens egen tjänstevikt och maximilast.

Mom. 4. Förare skall, innan körningen börjar, förvissa sig om, dels att automobilens utrustning överensstämmer med vad ovan i mom. 1 och 2 är föreskrivet, dels ock att styr-, broms- och säkerhetsanordningar äro i fullgott skick och verka säkert.

Igenkänningsmärke må ej under färd vara dolt och skall såvitt möjligt hållas fritt från smuts. Detsamma gäller i fråga om besiktningsskylt, där sådan skall föras.

Mom. 5. Å automobil må under färd i stad eller annat tättbebyggt samhälle brukas allenast signalapparat med jämn, dov ton; dock att å automobil, varom förmäles i § 18 mom. 5, skall såsom signalapparat användas antingen kraftigt ljudande ringklocka eller visselpipa eller sirén med genomträngande gäll ton.

Mom. 6. Bländande ljus må ej användas vid färd i stad eller annat tättbebyggt samhälle, ej heller annorstädes vid möte med annan vägfarande än gående.

Mom. 7. Förare må icke röka tobak under färd i stad eller annat tättbebyggt samhälle.

Mom. 8. Förare skall, då han lämnar automobilen, vidtaga sådana åtgärder, att automobilen ej kan komma i gång av sig själv.

Mom. 9. Det åligger förare dels att så behandla motorn, att rök, ånga eller gas icke utsläppes i sådan mängd, att avsevärdare obehag eller olägenhet härav uppstår, dels ock att vid smutsigt väglag, då gående person passeras, begränsa hastigheten, så att den gående ej utsättes för onödigt smutsstänk.

Användes explosionsmotor, må vid färd i stad eller annat tättbebyggt samhälle eller annorstädes, då olägenhet för annan vägfarande kan därav uppstå, gaserna icke givas fritt avlopp.

Mom. 10. Förare skall under färd medhava det för honom utfärdade körkort för att på tillsägelse av polisman uppvisas.

Polisman må ej förvägras avläsa automobilens skyltar och andra märken och apparater.

Om skyldighet för förare att under färd medföra det å skatt för automobilen senast bekomna kvitto samt uppvisa detsamma för polisman gäller vad i förordningen om automobilskatt den 2 juni 1922 (nr 260) är stadgat.

Om släpvagn till automobil.

§ 22.

Mom. 1. Skall släpvagn för tillfälligt eller stadigvarande bruk kopplas till automobil, skola kopplingsanordningarna vara tillfredsställande och, om mer än en släpvagn brukas, effektivt bromsningssystem vara anordnat. Länsstyrelse och vederbörande polismyndighet i stad äga, när helst anledning därtill föreligger, låta genom besiktningsman

undersöka, huruvida släpvagnen med kopplings- och bromsningsanordningar är i betryggande och lämpligt skick. Med avseende å sådan besiktning och i anledning därav påkallade åtgärder gälla i tillämpliga delar bestämmelserna här ovan i § 5 mom. 3 och § 7.

Släpvagns hjultryck må icke överstiga det för automobil enligt denna förordning föreskrivna största hjultryck.

Å släpvagn, avsedd för stadigvarande bruk, skall under färd föras skyltar av metall eller porslin, upptagande dels ägarens namn och hemvist, dels ock släpvagnens egen tjänstevikt, bredd och största hjultryck ävensom maximilast.

Är släpvagn tillkopplad automobil, skall det igenkänningsmärke, som eljest skulle föras baktill å automobilen, anbringas baktill å släpvagnen eller, om flera släpvagnar användas, å den sista av dessa. Detta igenkänningsmärke skall under mörker hållas belyst på sätt är föreskrivet om motsvarande igenkänningsmärke å automobil.

Mom. 2. Släpvagn med ett största hjultryck överstigande 2,000 kilogram eller med större bredd, lasten inberäknad, än 210 centimeter må ej framföras utan särskilt tillstånd, vad beträffar allmän väg, av länsstyrelsen i det län, där vägen är belägen, och, vidkommande gata eller annan allmän plats i stad, av polismyndigheten i staden. I fråga om meddelande av sådant tillstånd skall vad i § 16 mom. 3 och 4 är stadgat beträffande automobil äga motsvarande tillämpning.

Släpvagn må icke användas till personbefordran utan att tillstånd därtill meddelats, för allmän väg, av länsstyrelse och, för gata eller annan allmän plats i stad, av polismyndigheten i staden.

Sådant tillstånd erfordras ock, om mer än en släpvagn skall tillkopplas automobil.

Mom. 3. Automobil med släpvagn må, om fordonen äro försedda med luftringar, framföras med en hastighet av högst 20 kilometer i timmen; dock må länsstyrelse, om släpvagnen är av ringa vikt och avsedd allenast för last, medgiva fordonens framförande å viss allmän väg med en hastighet av högst 30 kilometer i timmen.

Är släpvagn försedd med massiva gummiringar med en tjocklek understigande 4 centimeter eller med hjulringar av järn eller annat hårt material, gäller om hastigheten vad i § 18 är stadgat för automobil med ringar av nämnda beskaffenhet.

Särskilda föreskrifter om yrkesmässig automobiltrafik.

§ 23.

Tillhandahålles allmänheten automobil mot ersättning (*yrkesmässig trafik*), gäller, utöver eller i stället för bestämmelserna om annan automobiltrafik, vad §§ 24—29 här nedan stadgas.

§ 24.

Mom. 1. Den, som vill utöva yrkesmässig trafik, har att därtill söka särskilt tillstånd av offentlig myndighet (*trafiktillstånd*).

Mom. 2. Avser ansökan bedrivande av yrkesmässig trafik i regelbunden fart å viss vägsträcka (*linjetrafik*), meddelas trafiktillståndet av länsstyrelsen i det eller de län, där trafiken skall äga rum.

Mom. 3. Är fråga om yrkesmässig trafik inom viss stad eller å viss ort på landsbygden (köping, municipalsamhälle, badort o. s. v.) meddelas tillstånd till sådan trafik (*lokaltrafik*), vad beträffar stad, av polismyndigheten i staden och, vidkommande ort å landsbygden, av vederbörande länsstyrelse.

Mom. 4. Vill någon inom visst län bedriva yrkesmässig trafik, som ej är att hänföra till linje- eller lokaltrafik, meddelas trafiktillståndet av länsstyrelsen i detta län.

Skall trafiken icke begränsas till visst län, meddelas trafiktillståndet av länsstyrelsen i det län, där automobilen har sin hemort.

Mom. 5. Vid ansökan om trafiktillstånd skall fogas uppgift om den eller de automobiler, som äro avsedda att användas för trafiken, varjämte skall bifogas vederbörligt utdrag ur automobilregistret för sådan automobil eller, där automobil icke är registrerad, meddelas sådana uppgifter om automobilens beskaffenhet, som enligt § 9 mom. 4 skola införas i registret.

I fråga om ansökan om tillstånd till linjetrafik stadgas i § 25.

Mom. 6. När helst anledning därtill förekommer, kan trafiktillstånd återkallas av myndighet, som meddelat tillståndet.

Därest någon, som innehar trafiktillstånd, varom i mom. 4 sägs, idkar linjetrafik eller lokaltrafik utan att hava härtill förvärvat vederbörligt tillstånd och icke efterkommer vederbörande myndighets föreläggande att inom viss tid söka sådant tillstånd, skall förstnämnda trafiktillstånd av länsstyrelsen återkallas.

§ 25.

Mom. 1. Ansökan om trafiktillstånd avseende linjetrafik skall, utöver vad i § 24 mom. 5 angives, innehålla uppgifter om den vägsträcka, varå trafiken skall äga rum, samt huruvida trafiken skall omfatta persontrafik eller godstrafik eller bådadera, ävensom om huru trafiken i övrigt skall anordnas och bedrivas och om den taxa för befordringen, som önskas fastställd.

Mom. 2. Över ansökan om tillstånd till linjetrafik skall länsstyrelse ej mindre höra vägstyrelsen och polismyndigheten i orten än även, om förhållandena därtill föranleda, vid utlyst sammanträde eller i annan lämplig ordning lämna vederbörande väghållningsskyldiga och andra, som beröras av trafiken eller som ärendet eljest kan angå, tillfälle att yttra sig.

Mom. 3. Om anordnande av linjetrafik å viss vägsträcka, där sådan ej bedrives, anses önskvärd, bör länsstyrelse låta sig angeläget vara att vidtaga lämpliga åtgärder för tillkomsten av sådan trafik.

§ 26.

Innan tillstånd till linjetrafik eller lokaltrafik meddelas, må, om anledning därtill föreligger, på sökandens bekostnad anställas undersökning, dels huruvida de allmänna vägar eller gator och andra allmänna platser i stad, som komma att beröras av trafiken, äro så beskaffade, att trafiken utan fara eller särskild olägenhet där kan äga rum, dels ock genom besiktningsman huruvida för trafiken uppgiven automobil är därför lämplig.

Undersökning, varom ovan sägs, må, där fråga är om linjetrafik, kunna anförtros åt särskild sakkunnig förrättningsman, som, i anledning av framställning av länsstyrelse efter sökandens hörande, förordnas av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

§ 27.

Mom. 1. Vid prövning av ansökan om tillstånd till linjetrafik eller lokaltrafik skall hänsyn tagas till behövligheten och lämpligheten av den ifrågasatta trafiken. Om särskilda omständigheter sådant påkalla, må dylik hänsyn jämväl tagas vid prövning av ansökan om tillstånd till annan yrkesmässig trafik.

Tillstånd till linje- och lokaltrafik skall upptaga de villkor och bestämmelser för trafiken, som prövas nödiga. Beträffande linjetrafik må

därvid ock, om till följd av trafikens förstörande inverkan å körbanan underhållet av allmän väg eller gata oskäligen försvåras, föreskrivas skyldighet för tillståndets innehavare att bidraga till ombesörjande av sålunda försvårat underhåll efter ty myndighet, som meddelar tillståndet, bestämmer. Sökande av tillstånd till linjetrafik må även efter sådan myndighets beprövande kunna åläggas ställa skälig säkerhet för fullgörande av den ersättningsskyldighet, som han vid utövande av den ifrågavarande trafiken kan ådraga sig.

Av länsstyrelses beslut om tillstånd till linjetrafik skola avskrifter tillställas vederbörande vägstyrelse och polismyndighet, varjämte meddelande om beslutet skall intagas i tidning i orten.

Mom. 2. Automobil må icke användas i yrkesmässig trafik utan att vara för sådan trafik godkänd av myndighet, som har att meddela trafiktillståndet. Ej heller må yrkesmässig trafik med tillkopplad släpvagn bedrivas, utan att detta medgivits av nämnda myndighet och släpvagnen blivit i angiven ordning för trafiken godkänd. Vid godkännande, varom ovan sägs, skall bestämmas det högsta antal passagerare eller den största last, som må befordras med fordonet. Avses att i yrkesmässig trafik bruka lastvagn för befordran av personer, skola härför påkallade anordningar å lastvagnen godkännas av myndighet, som har att meddela trafiktillstånd. Därvid skall bestämmas det högsta antal passagerare, som må befordras med fordonet.

Godkännande eller medgivande, varom ovan sägs, kan, när helst anledning därtill föreligger, av vederbörande myndighet återkallas.

Mom. 3. För utrönande av huruvida automobil, som användes i yrkesmässig trafik, är i föreskrivet och lämpligt skick skall densamma minst en gång varje kalenderår uppvisas hos besiktningsman för undergående av efterbesiktning.

Besiktningsmannen skall senast inom två dagar från besiktningens avslutande utfärda och tillhandahålla automobilens ägare bevis om att besiktningen verkställts.

Befinnes vid besiktningen automobilen icke vara i föreskrivet och lämpligt skick, skall besiktningsmannen ofördröjligen göra skriftlig anmälan därom hos länsstyrelsen i det län, där automobilen har sin hemort.

Angående skyldighet att för registrering anmäla den verkställda efterbesiktningen stadgas i § 10 mom. 4.

Har trafiktillståndet meddelats av annan eller andra myndigheter än länsstyrelsen i det län, där automobilen har sin hemort, skall automobilens ägare inom fjorton dagar från det besiktningen avslutats till

den eller de myndigheter insända bevis om att besiktningen verkställts.

De i § 5 mom. 3 och § 7 stadgade befogenheter för länsstyrelse att förordna om besiktning av automobil och att meddela förbud mot automobilens användande tillkomma med avseende å automobil, som användes i yrkesmässig trafik, jämväl myndighet, som meddelat trafiktillståndet.

§ 28.

Mom. 1. Vid linjetrafik eller lokaltrafik må skjutslegan icke utgå med högre belopp än fastställd taxa medgiver. Sådan taxa, för såväl person- som godsbefordran, skall fastställas av länsstyrelse, som meddelat trafiktillståndet, eller, därest sådant tillstånd meddelats av flera länsstyrelser, av länsstyrelsen i det län, där trafiken huvudsakligen skall äga rum; dock att för lokaltrafik inom viss stad taxan skall fastställas i den ordning § 23 i ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 (nr 22) angiver.

Ej heller vid annan yrkesmässig trafik, som icke endast avser befordran av gods, må skjutslegan utgå med högre belopp än som medgives i taxa, vilken det åligger länsstyrelse att för länet utfärda. Även för befordran av gods skall i enahanda ordning, som nyss nämnts, fastställas taxa, när sådan med hänsyn till förhållandena kan anses av behovet påkallad.

Mom. 2. Är taxa för yrkesmässig trafik inom visst län fastställd, skall, om resan börjat inom detta län men utsträckes även till annat län, den i förstnämnda län gällande taxan fortfarande tillämpas, där ej annorlunda avtalas.

Mom. 3. Förare av automobil, som begagnas i yrkesmässig trafik, för vilken taxa är fastställd, skall under färd medhava taxan för att på begäran av trafikant uppvisas.

§ 29.

Mom. 1. Ej må någon tjänstgöra såsom förare av automobil i yrkesmässig trafik utan att därtill hava erhållit särskilt tillstånd av den myndighet, som meddelat trafiktillståndet, eller, därest sådant tillstånd lämnats av flera myndigheter, av länsstyrelsen i det län, där trafiken huvudsakligen äger rum.

Till sådan automobilförare må ej antagas annan än den, som innehar gällande körkort och uppnått 20 års ålder samt i övrigt efter prövning av besiktningsman befinnes lämplig såsom förare i dylik trafik.

Tillstånd, varom här är fråga, medför icke rätt att föra personomnibus i yrkesmässig trafik, utan att föraren av myndighet, som meddelat trafiktillståndet, godkänts såsom förare av sådan automobil.

Mom. 2. Myndighet, som meddelat tillstånd eller godkännande, varom i mom. 1 sägs, äger, när helst anledning därtill föreligger, återkalla tillståndet eller godkännandet. Sådant beslut skall kungöras i tidning i orten. Sker återkallelse av tillstånd eller godkännande för någon, som innehar av annan myndighet utfärdat körkort, skall meddelande om återkallelsen, med upplysning om skälen därför, tillika lämnas sistnämnda myndighet.

Mom. 3. Bevis om tillstånd och godkännande, som i denna paragraf avses, skall under trafik medföras och på tillsägelse uppvisas för polisman.

Särskilda föreskrifter angående automobil, som för tillfälligt brukande i riket införts från utlandet, och om tillstånd att föra sådan automobil.

§ 30.

Mom. 1. Innehar någon, som icke har hemvist här i riket, bevis av svensk konsul eller polismyndighet i det land, där han har hemvist, eller av konsul, som företräder detta land här i riket, att automobil, som av honom för tillfälligt brukande i riket från utlandet införts, till sin beskaffenhet uppfyller de i det främmande landet gällande föreskrifter för att där få användas i allmän trafik, vare besiktning av automobilen ej av nöden, utan skall allenast nämnda bevis företes hos polismyndigheten å den första ort i riket, varest automobilen är avsedd att begagnas. Om beviset är behörigt och sökanden styrker, att han fullgjort vad honom, enligt vad därom särskilt stadgas, åligger i avseende å erläggande av skatt för automobilen, utfärdar polismyndigheten eller av denna förordnad tjänsteman genom anteckning å beviset eller annorledes tillstånd att i riket bruka automobilen samt tilldelar automobilen igenkänningsmärke.

Mom. 2. Företes icke bevis, som i nästföregående mom. sägs, skall automobilen underkastas besiktning på sätt i § 4 föreskrives. Därest automobilen, enligt intyg av besiktningsman, befinnes uppfylla de i § 2 meddelade bestämmelser, skall polismyndigheten tilldela densamma igenkänningsmärke, varjämte å intyget skall tecknas bevis om meddelande av tillstånd att i riket bruka automobilen.

Mom. 3. Polismyndigheten skall i särskild längd låta införa namnet såväl å den person, vilken uppgives vara ägare av automobilen, som,

därest ägaren icke till riket medföljer, å den person, som förfogar över automobilen, ävensom dessas yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift, dagen för meddelandet av tillståndet att här i riket bruka automobilen samt det igenkänningsmärke, som tilldelats automobilen.

Mom. 4. Igenkänningsmärke, varom i denna paragraf förmäles, skall bestå av, utom särskilt ordningsnummer, benämningen, vare sig i dess helhet eller i lämplig förkortning, å den ort, där den polismyndighet, som tilldelar automobilen märket, har sitt säte. Igenkänningsmärket skall av polismyndigheten mot skälig ersättning tillhandahållas sökanden; och skall om märkets anbringande gälla vad i § 12 mom. 2 är stadgat.

Närmare bestämmelser om igenkänningsmärkets beskaffenhet meddelas av Konungen.

Länsstyrelse skall övervaka, att märken, varom i denna paragraf sägs, ävensom exemplar av denna förordning samt vägtrafikstadgan finnas tillgängliga hos polismyndighet, varest sådana kunna antagas bliva erforderliga.

Mom. 5. Tillstånd att föra sådan automobil, som här ovan sägs, skall av polismyndighet meddelas person, som med bevis av myndighet, som i mom. 1 omförmäles, styrkt, att han i det främmande landet äger rätt att föra automobil. Föreligga särskilda omständigheter, på grund varav personen måste anses olämplig att föra automobil, skall dock tillstånd vägras. Till förare, som icke redan innehar exemplar av denna förordning samt vägtrafikstadgan, skola sådana av polismyndigheten överlämnas.

Det åligger polismyndigheten att över sålunda meddelade tillstånd föra anteckningar, upptagande förarens namn, yrke och hemvist.

Mom. 6. Bevis om tillstånd, varom i denna paragraf förmäles, skall under trafik medföras och på tillsägelse uppvisas för polisman.

§ 31.

Mom. 1. Tillstånd, varom i § 30 förmäles, att här i riket bruka eller föra automobil gäller för en tid av två månader; dock kan giltighetstiden av länsstyrelse utsträckas med ytterligare en månad.

När skälig anledning därtill föreligger, kan tillstånd, varom här är fråga, återkallas av envar länsstyrelse, i vars län automobilen brukats.

Mom. 2. Den, som från utlandet färdats i automobil till riket, må, utan hinder därav att automobilen icke är försedd med igenkänningsmärke, fortsätta färden till närmaste ort i riket, där polismyndighet finnes.

§ 32.

Med avseende å trafik med automobil, vars ägare är undersåte i sådan främmande stat, som anslutit sig till internationell konvention rörande automobiltrafik, skall, i stället för vad här ovan i §§ 30 och 31 är föreskrivet, gälla vad Konungen i sådant avseende särskilt stadgat.

KAP. 3.

Särskilda bestämmelser om motorcyklar.

§ 33.

Tvåhjuligt motorfordon benämnes i denna förordning *motorcykel.*

Förses tvåhjuligt motorfordon med bivagn (sid-, för- eller släpvagn), anses jämväl sådant fordon såsom motorcykel.

§ 34.

I avseende å motorcykel, vars vikt överstiger 50 kilogram, gäller i tillämpliga delar vad här ovan är stadgat angående automobil, dock med följande undantag.

Å motorcykel erfordras endast ett bromssystem.

I ansökan om registrering av motorcykel skall angivas, huruvida den är försedd med bivagn.

Vid registrering av motorcykel skall länsstyrelse i särskild avdelning av automobilregistret införa

a) dag för registreringen jämte nummer i registret;

b) motorcykelns huvudsakliga användning och typ (märke eller fabrikat), vikt, drivkraftens art och antalet hästkrafter hos motorn, hjulringarnas beskaffenhet samt huruvida motorcykeln är försedd med bivagn;

c) uppgift å motorcykelns hemort;

d) ägarens namn, yrke och hemvist eller däremot svarande uppgift;

e) uppgift å det motorcykeln tilldelade igenkänningsmärke.

Vad om igenkänningsmärke för automobil är stadgat gäller även för motorcykel; dock skall för varje län ordningsnummer för motorcyklar meddelas i löpande följd i särskild serie, börjande med nummer 1.

Å motorcykel skola föras namnskylt och lyktor, såsom är föreskrivet för automobil, dock att framtill behöver föras allenast en lykta. Är till motorcykel kopplad sidvagn, skall dessutom framtill å den från motorcykeln vända delen av sidvagnen föras lykta med vitt sken.

Med avseende å prövning av elev, som vill förvärva rätt att föra motorcykel, samt utfärdande av körkort gäller vad i §§ 14 och 15 är stadgat, dock att prövningen inför besiktningsman må kunna avse allenast utrönande av elevs förtrogenhet med konstruktionen, skötseln och manövreringen av motorcykel samt kännedom om gällande allmänna föreskrifter rörande trafik med motorfordon och om bestämmelserna i vägtrafikstadgan. Utfärdat körkort skall innehålla tillstånd att föra motorcykel. Körkort för motorcykel medför icke rätt att föra automobil.

Över utfärdade körkort för motorcyklar skall hos länsstyrelse föras liggare eller kortregister; och gäller härom vad om liggare eller register för automobil är stadgat.

Beträffande rätten att med motorcykel färdas å allmän väg, å gata eller annan allmän plats i stad, ävensom å enskilt område, som allmänneligen befares, gälla, om till motorcykeln är kopplad bivagn, samma bestämmelser som för automobil.

Motorcykel utan bivagn må framföras även å väg, varå automobiltrafik icke är tillåten, därest ej enligt § 16 mom. 2 meddelat förbud omfattar jämväl dylik motorcykel eller vägen är enskild och ägaren förbjudit trafik å vägen med motorcykel.

§ 35.

I avseende å motorcykel, vars vikt uppgår till högst 50 kilogram, skola, vare sig motorcykeln är försedd med fast eller löstagbar motor, allenast följande bestämmelser i denna förordning äga tillämpning, nämligen:

1) § 2 mom. 2 punkterna a), d) och f);

samt

2) i tillämpliga delar § 18 samt §§ 46, 48, 50, 51, 53 och 55.

Med avseende å rätten att med sådan motorcykel befara väg, gata eller allmän plats gäller vad om annan motorcykel är stadgat i § 34.

Motorcykel, varom här är fråga, skall vara försedd med minst en snabbt och säkert verkande broms samt vid mörker föra tänd lykta framtill, och må sådan lykta icke kasta bländande ljus vid färd i stad eller annat tättbebyggt samhälle, ej heller annorstädes vid möte med annan vägfarande än gående.

Därest, jämlikt för särskild ort meddelad bestämmelse, igenkänningsmärke skall vara anbragt å motorcykeln, skall detta märke vid mörker vara belyst.

Å motorcykel, varom i denna paragraf sägs, tillämpas i övrigt de föreskrifter, som rörande velociped äro eller varda för olika orter meddelade och icke strida mot de i denna paragraf givna bestämmelser.

KAP. 4.

Om motorredskap och traktortåg.

§ 36.

Mom. 1. Beträffande traktor, lokomobil, lantbruks- eller väglagningsmaskiner och dylika, vilka för framdrivande äro försedda med motor men äro att anse allenast såsom arbetsredskap (*motorredskap*), skall iakttagas följande.

Motorredskap må, vid begagnande annorstädes än å arbetsplatsen, endast vid färd till och från denna plats samt eljest tillfälligt framföras å allmän väg och å gata eller annan allmän plats i stad, och må sådant framförande ske allenast under förutsättning att motorredskapet icke med hänsyn till sin tyngd eller hjulens beskaffenhet kan medföra avsevärd skada å körbanan.

Vid sådan färd må motorredskapet ej framföras med större hastighet än 10 kilometer i timmen, och skall därvid å motorredskapet under mörker föras tänd lykta med vitt sken, så anbragt att ljuset är synligt på avstånd såväl framifrån som bakifrån.

Länsstyrelse äger meddela förbud mot eller föreskriva inskränkningar i framförandet av motorredskap å viss allmän väg. Beträffande gata eller annan allmän plats i stad meddelas förbud eller föreskrifter, varom här är fråga, av polismyndigheten i staden.

I övrigt skola allenast stadgandena i §§ 47, 48, 50, 51, 53 och 55 här nedan äga tillämpning å motorredskap.

Mom. 2. Erfordras för militärt ändamål fortlöpande uppgifter om inom landet befintliga motorredskap eller vissa slag av sådana, meddelar Konungen bestämmelser, huru den uppgiftsskyldighet, som i sådant hänseende befinnes erforderlig, skall av vederbörande fullgöras.

§ 37.

Mom. 1. Därest motorredskap användes för gods- eller passagerarebefordran genom sammankoppling med härför särskilt avsedd släpvagn,

betecknas motorredskapet tillsammans med släpvagnen i denna förordning såsom *traktortåg.*

Mom. 2. Med avseende å framförande av traktortåg skall gälla följande.

Trafik med traktortåg å allmän väg eller å gata eller annan allmän plats i stad må icke äga rum utan tillstånd av offentlig myndighet. Sådant tillstånd meddelas av länsstyrelse i det eller de län, där trafiken skall äga rum, eller, om trafiken skall försiggå allenast inom viss stad, av polismyndigheten i staden.

Innan tillstånd till trafik med traktortåg meddelas, må, om anledning därtill förekommer, på sökandens bekostnad anställas undersökning dels huruvida de allmänna vägar eller gator och andra allmänna platser i stad, som komma att beröras av trafiken, äro så beskaffade, att trafiken utan fara eller särskild olägenhet där kan äga rum, dels ock genom besiktningsman huruvida för trafiken avsedda motorredskap och släpvagnar äro i betryggande skick och lämpliga för trafiken.

Tillstånd till trafik med traktortåg skall upptaga de villkor och bestämmelser för trafiken, som prövas nödiga. Därvid må ock, om till följd av den ifrågavarande trafikens förstörande inverkan å körbanan underhållet av allmän väg eller gata oskäligen försvåras, föreskrivas skyldighet för tillståndets innehavare att bidraga till ombesörjande av sålunda försvårat underhåll efter ty myndighet, som meddelar tillståndet, bestämmer.

Ej må traktortåg användas i trafik, med mindre för trafiken avsedda motorredskap och släpvagnar med tillhörande kopplingsanordningar och bromssystem godkänts av myndighet, som har att meddela trafiktillstånd. I sammanhang med godkännandet skall bestämmas det högsta antal passagerare eller den största last, som må föras å traktortåget.

När helst anledning därtill föreligger, kan trafiktillstånd, ävensom godkännande, varom ovan förmäles, återkallas av myndighet, som meddelat tillståndet eller godkännandet.

Förare av traktortåg må allenast den vara, som innehar gällande körkort för automobil.

Traktortåg må ej framföras med större hastighet än 15 kilometer i timmen eller, om motorredskapet eller någon av de släpvagnar, som ingå i traktortåget, har hjulringar av järn eller annat hårt material, 10 kilometer i timmen.

Å traktortåg skall finnas namnskylt, såsom i § 21 mom. 1 b) är föreskrivet för automobil.

Under mörker skola å traktortåg föras dels framtill å traktorn två

tända lyktor med vitt sken, tillräckligt starkt att kunna upplysa vägen minst 50 meter framför traktorn, dels ock baktill å den sista släpvagnen en tänd lykta, visande rött sken bakåt.

Mom. 3. Ifrågasättes, att traktortåg skall mot ersättning tillhandahållas allmänheten för befordran av gods eller passagerare, skall i avseende å sådan yrkesmässig trafik, utöver eller i stället för bestämmelserna här ovan, i tillämpliga delar gälla vad i §§ 24—29 är stadgat.

Mom. 4. I övrigt skola allenast bestämmelserna här nedan i §§ 39, 40, 41, 42, 44 och 48—55 i tillämpliga delar gälla för traktortåg.

KAP 5.

Föreskrifter i avseende å förordningens efterlevnad.

§ 38.

Mom. 1. Brukas automobil eller motorcykel, varom i § 34 förmäles, i strid mot bestämmelse i § 8 mom. 1 eller § 10 mom. 3 tredje stycket eller mot förbud, som meddelats enligt § 7, vare ägaren förfallen till böter från och med tvåhundra till och med ettusen kronor.

Mom. 2. Brukas automobil eller motorcykel, varom i § 34 förmäles, oaktat fordonet ej överensstämmer med de i denna förordning angående sådant fordons beskaffenhet och utrustning meddelade föreskrifter, vare ägaren, där ej brukandet allenast avsåg att med anledning av under färd uppkommen skada å fordonet framföra detta till närmast belägna plats för skadans avhjälpande samt uppenbar fara ej var därmed förenad, förfallen till böter från och med tjugofem till och med femhundra kronor.

Lag samma vare, om någon brukar släpvagn, som icke till sin beskaffenhet eller utrustning överensstämmer med vad i § 22 mom. 1 är föreskrivet.

Mom. 3. Har ägare i fall, som i 1 eller 2 mom. avses, iakttagit vad på honom ankommer till förhindrande av fordonets brukande, vare han fri från ansvar.

Mom. 4. Har förseelse, varom i 1 eller 2 mom. sägs, skett, och ägde föraren vetskap om det hinder för fordonets brukande, som förelåg, vare jämväl han förfallen till de böter, som i nämnda moment för förseelsen äro stadgade.

Brukades motorfordonet av någon, som enligt 6 eller 7 § i lagen angående ansvarighet för skada i följd av automobiltrafik är till ut-

givande av ersättning för skada förpliktad, skall, i ägarens ställe, sådan brukare vara förfallen till ansvar, varom i mom. 1 sägs.

§ 39.

Förer någon automobil eller motorcykel, varom i § 34 sägs, eller traktortåg utan att vara berättigad till förande av fordonet eller traktortåget i den trafik, varom fråga är, straffes med böter från och med etthundra till och med ettusen kronor.

Till enahanda ansvar gör sig envar förfallen, vilken såsom förare av ovan nämnt motorfordon eller traktortåg anställer och brukar den, som icke äger rätt att föra motorfordon eller traktortåg av det slag eller i den trafik, varom fråga är, ävensom förare, vilken under färd, som ej avser övningskörning enligt § 13, överlämnar åt annan att föra motorfordonet utan att denne är därtill berättigad.

§ 40.

Framföres automobil eller motorcykel, varom i § 34 sägs, eller traktortåg å väg, gata eller plats, varest motorfordonet eller traktortåget icke må framföras,

eller brukas automobil eller släpvagn i trafik, vartill särskilt tillstånd enligt § 16 mom. 3 eller § 22 mom. 2 erfordras, utan att dylikt tillstånd erhållits,

eller brytes mot föreskrifterna i § 2 mom. 6, § 5 mom. 1 eller § 8 mom. 3 första och tredje styckena eller § 21 mom. 1 a) eller c), mom. 2, 4 eller 6 eller § 22 mom. 1 andra och fjärde styckena eller § 27 mom. 3 eller § 37 mom. 2, sista stycket,

straffes den felande med böter från och med tio till och med femhundra kronor.

Till enahanda straff vare den förfallen, som bryter mot vad uti de i ovannämnda lagrum angivna hänseenden gäller beträffande motorcykel, varom i § 34 förmäles.

Har automobils eller sådan motorcykels igenkänningsmärke eller besiktningsskylt, där sådan skall föras, under färd hållits dold i syfte att förhindra fordonets igenkännande, må böterna höjas intill ettusen kronor eller till fängelse i högst tre månader dömas.

§ 41.

Framföres automobil eller motorcykel, varom i § 34 sägs, eller traktortåg med större hastighet än som i varje fall är medgiven, straffes den felande med böter från och med tio till och med ettusen kronor.

Har förare vid förseelse, varom i denna paragraf sägs, ådagalagt grov vårdslöshet eller uppenbar likgiltighet för andra människors liv eller egendom, må till fängelse i högst tre månader dömas.

§ 42.

Med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor straffes den, som åsidosätter föreskrifterna i § 15 mom. 3 andra stycket, § 21 mom. 1 b), mom. 3, 5, 7, 8, 9 eller 10, § 22 mom. 1 tredje stycket, § 28 mom. 3, § 29 mom. 3, § 30 mom. 6 eller § 37 mom. 2 näst sista stycket.

Till enahanda straff vare den förfallen, som bryter mot vad uti de i ovannämnda lagrum angivna hänseenden gäller beträffande motorcykel, varom i § 34 förmäles.

Till straff enligt första stycket är ock den förfallen, som brukar automobil eller motorcykel, som för tillfälligt brukande i riket från utlandet införts, utan att tillstånd till fordonets användande här i riket erhållits eller å tid, då sådant tillstånd icke längre är gällande. Länsstyrelse äger i fall, varom nyss nämnts, förordna, att fordonet skall omhändertagas av polismyndighet.

§ 43.

Mom. 1. Sökes ej inom föreskriven tid registrering, på sätt i § 9 mom. 2 är stadgat, av automobil eller motorcykel, varom i § 34 sägs, eller underlåter eljest någon, som enligt denna förordning är pliktig göra anmälan till automobilregistret, sådan anmälan inom den härför i varje fall stadgade tid, böte den, vilken registrerings- eller anmälningsskyldigheten åligger, där han ej tillika gjort sig förfallen till ansvar jämlikt § 38 mom. 1, från och med tjugofem till och med femhundra kronor.

Mom. 2. Envar, som i anmälan till automobilregistret mot bättre vetande meddelar oriktig uppgift, straffes med böter från och med femtio till och med ettusen kronor.

§ 44.

Mom. 1. Utövar någon yrkesmässig trafik eller trafik med traktortåg, varom i § 37 sägs, utan att vara därtill berättigad, böte från och med tjugofem till och med femhundra kronor.

Är på grund av särskild bestämmelse för viss ort obehörigt utövande av drosktrafik eller liknande rörelse belagt med ansvar, må ej sådan bestämmelse i förenämnda fall tillämpas.

Mom. 2. Brukas i yrkesmässig trafik automobil eller släpvagn, som

ej är godkänd för sådan trafik, eller användes tillkopplad släpvagn i sådan trafik utan medgivande, som i § 27 mom. 2 sägs, eller brukas i traktortåg ingående motorredskap eller släpvagn utan att vara godkänt för sådan trafik, böte trafiktillståndets innehavare från och med tjugofem till och med femhundra kronor.

Ägde föraren vetskap därom, att godkännande eller medgivande, varom ovan sägs, icke lämnats, vare jämväl han förfallen till ansvar som nyss sagts.

Mom. 3. Fordras vid yrkesmässig trafik högre betalning än fastställd taxa medgiver eller åsidosättas i avseende å trafiken av vederbörande myndighet meddelade föreskrifter, böte den felande från och med tio till och med femhundra kronor.

§ 45.

Bedrives yrkesmässig utbildning av förare vid körskola, där icke godkänd lärare finnes anställd, vare den, som är för rörelsen ansvarig, förfallen till böter från och med femtio till och med femhundra kronor.

Till enahanda ansvar är ock den förfallen, som eljest i strid med vad i denna förordning föreskrives bedriver yrkesmässig utbildning av förare.

§ 46.

Brukar någon motorcykel, varom i § 35 sägs, som icke överensstämmer med vad om sådant fordon är i nämnda paragraf stadgat, och avsåg ej brukandet allenast att med anledning av under färd uppkommen skada å motorcykeln framföra denna till närmast belägna plats för skadans avhjälpande samt uppenbar fara ej var därmed förenad, böte från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Till enahanda ansvar gör sig ock den förfallen, som bryter mot övriga bestämmelser i denna förordning, som äro tillämpliga å motorcykel, varom i nyssnämnda paragraf är fråga.

§ 47.

Brukar någon motorredskap, varom i § 36 sägs, i strid mot vad i nyssnämnda paragraf är föreskrivet eller mot förbud eller inskränkningar, som meddelats på grund av samma paragraf, böte från och med tio till och med femhundra kronor.

§ 48.

Ej må straff enligt denna förordning tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

§ 49.

De för ägare av motorfordon stadgade ansvarsbestämmelser skola äga tillämpning, i händelse motorfordonet tillhör någon, som står under förmyndare eller annan laga målsman, å denne, samt, där motorfordonet äges av oskift dödsbo eller konkursbo eller av bolag, förening eller annat samfund eller av stiftelse eller annan sådan inrättning, å den eller dem, som äga företräda boet, samfundet eller inrättningen. I fråga om motorfordon, som tillhör staten eller kommun, skola nämnda ansvarsbestämmelser gälla förarens närmaste förman. Har denne till förekommande av förseelse mot förordningen gjort vad på honom ankommit och äger i följd av överordnads åtgärd eller vållande förseelse likväl rum, varde den överordnade drabbad av ansvar, som här avses.

Enahanda grunder skola tillämpas jämväl i fråga om ansvar, som enligt § 44 skall ådömas innehavare av tillstånd till utövande av yrkesmässig trafik eller till trafik med traktortåg.

§ 50.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse enligt denna förordning, samma förseelse, skall han, när han varder därtill lagligen förvunnen, för varje gång åtal emot honom ägt rum och han därav undfått del, fällas till det straff, som för sådan förseelse är stadgat; dock att fängelsestraff ej må överstiga tre månader.

§ 51.

Förseelse mot denna förordning skall, där ej allenast enskild målsägandes rätt blivit därav förnärmad, åtalas av allmän åklagare, ändå att angivelse därom ej skett.

Åtal för sådan förseelse anhängiggöres vid polisdomstol, där särskild sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan ej finnes, vid allmän domstol i den ort, där förseelsen skett.

§ 52.

Finner polismyndighet anledning förekomma till återkallelse av körkort eller tillstånd, varom i denna förordning förmäles, skall polismyndigheten därom göra framställning hos den myndighet, som har att meddela sådan återkallelse.

§ 53.

Böter, som enligt denna förordning ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

KAP. 6.

Särskilda föreskrifter.

§ 54.

Mom. 1. För förrättning, som enligt denna förordning ankommer på besiktningsman, skall till denne erläggas avgift enligt följande taxa:

För första besiktning eller efterbesiktning:

av automobil	15	kronor,
av motorcykel med eller utan bivagn	10	»
av motorredskap	15	»
av släpvagn	10	»
För prövning av förares kompetens enligt § 14 eller § 29 mom. 1	10	»

Avgift för besiktning och prövning erlägges i förskott och återfås icke, även om motorfordonet, motorredskapet eller släpvagnen icke befunnits i föreskrivet och lämpligt skick eller det avlagda provet icke godkänts.

Evad besiktning kommit till stånd eller till följd av ägarens förhållande ej kunnat verkställas, äger besiktningsmannen för därav föranledda resor utom stationsorten uppbära rese- och traktamentsersättning enligt gällande resereglemente (fjärde klassen).

I avgiften ingår gottgörelse för utfärdande av besiktningsinstrument eller annat intyg, ävensom för deras översändande i föreskrivna fall till vederbörande myndighet.

Besiktningsman är skyldig att, i den ordning Konungen bestämmer, avgiva redovisning för uppburna avgifter. De grunder, efter vilka besiktningsman äger tillgodogöra sig arvode ur uppburna avgifter, bestämmas av Konungen.

Mom. 2. Ersättning för besiktning gäldas av motorfordonets, motorredskapets eller släpvagnens ägare. Kan ersättning för besiktning, som av myndighet anbefallts, icke utbekommas av ägaren, gäldas den av staten.

Mom. 3. Ersättning för prövning enligt § 14 eller § 29 mom. 1 gäldas av den, som påkallat prövningen.

§ 55.

Emot beslut, som på grund av denna förordning meddelas av länsstyrelse eller av polismyndighet, må besvär anföras inom tid, som för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd; dock gälle beslutet utan hinder av besvär till efterrättelse intill dess annorlunda kan bliva vederbörligen förordnat.

§ 56.

Denna förordning äger icke tillämpning å staten tillhöriga, för speciella militära ändamål konstruerade motorfordon; ej heller å motorfordon, som användas uteslutande inom järnvägs- eller fabriksområde eller annat dylikt inhägnat område.

Därest beträffande vissa andra statsverket tillhöriga motorfordon undantag i särskilt hänseende från denna förordning visas vara påkallat, meddelas bestämmelser härom av Konungen.

Övergångsbestämmelser.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1924 och äger tillämpning jämväl å motorfordon, motorredskap, släpvagn och traktortåg, som då äro i bruk. Vid nämnda tid skola, i den mån ej nedan annorlunda sägs, förordningen om automobiltrafik den 30 juni 1916 (m 315) med däri sedermera gjorda ändringar, kungörelsen angående tillämpningen i vissa fall av nyssnämnda förordning den 29 augusti 1921 (nr 529) med däri sedermera gjorda tillägg, kungörelsen angående bestämmande av automobils egen vikt den 20 oktober 1922, (nr 500) ävensom alla på grund av § 13 mom. 2 eller § 14 mom. 3 i förordningen om automobiltrafik den 30 juni 1916 meddelade särskilda förfoganden upphöra att gälla.

Tjänstgöringstiden för samtliga nu tjänstgörande besiktningsmän skall utgå den 31 december 1923; och åligger det länsstyrelse att med avseende å förordnande av besiktningsmän enligt denna förordning i

god tid vidtaga sådana förberedande åtgärder, att de nya besiktningsmännen må vara utsedda och kunna tillträda sina befattningar den 1 januari 1924.

Beträffande vid förordningens ikraftträdande registrerade motorfordon skola föreskrifterna i § 2 mom. 6 rörande hjulringsbredd och hjultryck, ävensom bestämmelserna om påföljd för överträdelse av nämnda föreskrifter, träda i kraft den 1 januari 1926, intill vilken tid bestämmelserna i förevarande avseende uti förut gällande förordning om automobiltrafik fortfarande äga tillämpning.

Förare, som vid tiden för denna förordnings ikraftträdande på grund av äldre författning äger föra motorfordon, är fortfarande härtill berättigad.

Före den 1 juli 1924 skall varje innehavare av körkort, som utfärdas före denna förordnings ikraftträdande, hos polismyndighet uppvisa körkortet och därvid inlämna sitt fotografi i sådan storlek, att det lämpligen kan anbringas å körkortet.

Underlåtenhet härutinnan straffas med böter från och med tio till och med etthundra kronor.

Polismyndigheten har att, utan kostnad för innehavaren, å körkortet anbringa och avstämpla fotografiet.

Förare, som enligt hittillsvarande bestämmelser erhållit ännu gällande tillstånd att tjänstgöra såsom förare i yrkesmässig trafik, men saknar körkort, äger, utan föregående prövning, att hos myndighet, som enligt § 15 har att meddela körkort, avgiftsfritt utbekomma sådant.

2:o) Stadga om trafiken å vägar och gator (Vägtrafikstadga).

Härigenom förordnas som följer:

§ 1.

I denna stadga förstås med

väg: varje väg, gata och annan allmän plats, som är upplåten för allmän samfärdsel eller eljest allmänneligen befares;

vägfarande: envar, som å väg framför fordon av vad slag det vara må eller rider eller leder djur eller åker velociped, skidor, kälke eller sparkstötting eller går;

fordon: alla slag av vagnar å hjul för dragare, av motorfordon, motorredskap och andra arbetsredskap å hjul eller medar, slädar, velocipeder, kälkar, sparkstöttingar, dragkärror o. s. v.

§ 2.

Är å väg anordnad gångbana, må denna ej begagnas av annan vägfarande än gående, därest icke undantag måste äga rum för färd tvärsöver banan eller av annan särskild orsak. Vid möte å gångbana böra de mötande vika till vänster.

För stad gäller dessutom vad i ordningsstadgan för rikets städer är stadgat om trafiken å trottoar.

Där särskild gångbana icke är anordnad, skall den, som framför fordon, låta gående utan intrång färdas närmast vägkanten,

Gående bör ej genom onödigt uppehåll å körbana hindra trafiken därstädes med fordon; han bör iakttaga särskild försiktighet vid beträdande av körbana och vid vägkorsningar.

§ 3.

Å velociped skall föras ringklocka.

Om förande å motorfordon av apparat för avgivande av ljudsignaler är stadgat i förordningen om motorfordon.

Om förande av klocka eller bjällra vid färd med släddon i stad är stadgat i ordningsstadgan för rikets städer.

§ 4.

Framföres å väg under mörker med dragare förspänt fordon, skall, därest icke belysning å vägen är anordnad, å fordonet föras tänd lykta med vitt sken, så anbragt att ljuset är synligt på avstånd såväl framifrån som bakifrån. Velociped skall framtill föra tänd lykta med vitt sken.

Beträffande viss väg å landet med ringa trafik äger länsstyrelse meddela de eftergifter i fråga om tillämpningen av vad i första stycket stadgas, vartill anledning kan förefinnas. Föreskrift om dylik eftergift skall kungöras samt i den ordning, länsstyrelsen bestämmer, tillkännagivas medelst anslag å eller invid vägen.

Om lyktor å motorfordon är stadgat i förordningen om motorfordon.

§ 5.

Dragare må ej å väg köras av den, som på grund av lyte, bristande kroppskrafter eller okunnighet icke kan behandla dragare; ej heller må annan bruka sådan person till dylik körning.

Om rätt att föra motorfordon stadgas i förordningen om motorfordon.

§ 6.

Fordon må ej lämnas å väg utan att det föres så långt till sidan av vägen, att andra fordon fritt kunna komma förbi. Under mörker skall å fordon för dragare och motorfordon, som lämnas å väg, finnas tänd lykta, därest icke belysning å vägen är anordnad. Är fråga om annat än tillfälligt uppehåll, skall fordonet föras utanför vägen eller till anvisad plats.

Förspänd dragare må ej lämnas obunden å väg utan erforderlig tillsyn.

För stad gäller dessutom vad i ordningsstadgan för rikets städer är stadgat.

§ 7.

Det åligger vägfarande, som framför motorfordon eller fordon för dragare eller som rider, åker velociped eller leder djur, att hålla till vänster vid möte, så ock för att tillåta upphinnande fordon att passera förbi (*omkörning*).

Omkörning får ske allenast när körbanan kan fritt överskådas och må ej äga rum i skarpare vägkrökar. Omkörning skall ske till höger.

Möte med och omkörning av spårvagn skall, om spårens läge det medgiver, alltid ske till vänster.

Till undvikande av sammanstötning, när ett fordons kurs skär ett annat fordons kurs, skall det fordon, som har det andra på sin vänstra sida, låta detta senare köra först; dock att genom detta stadgande ingen förare av fordon fritages från att iakttaga särskild försiktighet vid färd in på korsande körbana.

§ 8.

Varje vägfarande bör iakttaga all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingas av omständigheterna. Han bör uppträda hänsynsfullt mot andra vägfarande och vid vägen boende samt uppmärksamma till ledning för trafiken vid vägen uppsatta anslag

och varningstecken. Han skall efterkomma polismans anvisningar till trafikens ordnande och stanna, när polisman härtill ger tecken.

När så erfordras, skall förare av fordon i god tid medelst ljudsignal eller tillrop väcka andra vägfarandes uppmärksamhet.

Förare av motorfordon skall vid vägkorsningar och vägkrökar eller eljest då utsikten över vägen är skymd eller då gående eller den, som åker velociped, kälke eller sparkstötting, befinner sig i fordonets väg, i tid giva varningssignal. Enahanda skyldighet åligger den, som åker velociped.

Förare av fordon, vilken ärnar stanna, skall till ledning för bakom kommande vägfarande höja hand eller piska uppåt. Vid möte med annan körande eller den, som rider eller leder djur, åligger det förare att, om den mötande giver sådant tecken, iakttaga särskild försiktighet eller, om tecknet upprepas, stanna.

Vid ändring av kurs skall förare av fordon till ledning för andra vägfarande genom utsträckning av hand eller piska eller på annat sätt utvisa den riktning, varåt han ämnar vika av. Velocipedåkande skall, där tecken med hand ej lämpligen kan ges, signalera med ringklockan.

Vid sammanstötning eller annan olyckshändelse må förare av fordon icke avlägsna sig från platsen, innan de åtgärder vidtagits, vartill händelsen skäligen föranleder; ej heller må han undandraga sig att uppgiva namn och hemvist eller lämna övriga nödiga upplysningar om händelsen.

Beträffande hinder och uppehåll i rörelse å gata eller annan allmän plats i stad är stadgat i ordningsstadgan för rikets städer.

§ 9.

För förare av motorfordon gäller särskilt följande.

Vid möte med körande å sådan plats, att förbikörning i följd av vägens beskaffenhet icke kan äga rum, skall motorfordonet föras tillbaka till härför lämplig plats, såvida icke för detta fordon förefinnes avsevärt större svårighet att backa än för den mötande att genom lämplig åtgärd komma förbi.

Möter eller upphinner motorfordon ridande eller körande eller person, som leder djur, och visar djuret rädsla, skall föraren stanna motorfordonet för att lämna den ridande eller åkande tillfälle att stiga av. Om så begäres eller eljest visar sig behövligt, skall motorn stannas och föraren vara behjälplig att, vid möte, leda djuret förbi motorfordonet och, vid omkörning, vidtaga annan erforderlig åtgärd.

Även eljest, då kreatur finnes i närhet av motorfordon, skall föraren iakttaga den varsamhet, som kan anses erforderlig till förekommande av olycksfall.

§ 10.

Vägfarande skall, där så ske kan, lämna fri plats för fordon inrättat för transport av sjuka, för brandkårsfordon och för fordon, som användes av polistrupp, ävensom för likprocession och tågande militärtrupp.

§ 11.

Erfordras beträffande viss väg, som icke ligger inom stads planlagda område, eller beträffande del av sådan väg förbud mot trafik med fordon av visst slag eller med last av viss beskaffenhet eller viss tyngd, eller påkallas eljest inskränkningar, försiktighetsmått eller andra särskilda åtgärder beträffande trafiken å vägen, ankommer det på länsstyrelse att meddela föreskrifter i sådant avseende och kungöra dylikt påbud, vilket tillika skall i den ordning myndighet, som meddelat föreskrifterna, bestämmer, tillkännagivas medelst anslag å eller invid vägen.

Föreskrifter i förevarande avseende beträffande gata eller annan allmän plats, som ligger inom stads planlagda område, meddelas för Stockholm av överståthållareämbetet, för annan stad, där poliskammare finnes, av denna, samt för övriga städer av magistrat, eller, där sådan ej finnes, av stadsstyrelse.

Beträffande motorfordon och motorredskap gäller härförutom vad i förordningen om motorfordon är stadgat.

§ 12.

Kostnad för anbringande av anslag, varom i §§ 4 och 11 förmäles, skall, såvitt angår stads område, bestridas av staden men eljest av vederbörande vägkassa.

§ 13.

Den, som bryter mot vad enligt denna stadga eller på grund därav meddelade föreskrifter åligger honom att iakttaga, straffes med böter från och med två till och med tvåhundra kronor; dock skall, om förseelsen sker vid framförande av motorfordon, dömas till böter från och med tio till och med ettusen kronor.

Ej må straff enligt denna paragraf tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

§ 14.

Förseelse mot denna stadga eller på grund därav meddelade föreskrifter skall åtalas av allmän åklagare, ändå att angivelse därom ej skett.

Åtal för sådan förseelse anhängiggöres vid polisdomstol, där sådan är inrättad, men eljest hos poliskammare och, där sådan ej finnes, vid allmän domstol i den ort, där förseelsen skett.

§ 15.

Böter, som enligt denna stadga ådömas, tillfalla kronan. Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmän strafflag.

Denna stadga träder i kraft den 1 januari 1924.

3:o) Förordning angående ändring av § 20 i ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 (nr 22).

Härigenom förordnas, att § 20 i ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868 skall i nedan intagna delar erhålla följande ändrade lydelse:

§ 20.

Uppkommer i stad fråga att, utöver vad denna stadga eller lag och författning eljest innehåller eller lämnar åt magistrat eller polismyndighet att närmare bestämma, ny eller ytterligare föreskrift må för staden i avseende å allmänna ordningen därstädes meddelas, kan förslag därom framställas såväl av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmänna rådstugan som av magistraten. Framställes förslaget — — — ogillar. Väckes — — — — stadgande.

Finner — — — — förordna.

Från vad — — — — ifrågakommer.

Sådant — — — — vardera.

Enahanda — — — — ändring däri.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1924.

I samband med berörda proposition har utskottet till behandling förehaft följande med anledning av propositionen väckta motioner, nämligen:

inom första kammaren:

nr 179 av herr *Pålsson* samt

inom andra kammaren:

nr 244 av herrar *Andersson* i Rasjön, *Jansson* i Edsbäcken, *Hansson* i Bäck och *Olsson* i Labbemåla,

nr 260 av herr *Holmgren*,

nr 261 av herr *Jönsson* i Revinge,

nr 262 av herrar *Andersson* i Rasjön, *Bärg*, *Gustafson* i Vimmerby, *Hamrin*, *Hansson* i Bäck, *Johansson* i Edsbyn, *Andersson* i Kroken, *Rydström*, *Björnberg*, *Sävström*, *Igel*, *Johanson* i Huskvarna, *Pettersson* i Hällbacken, *Olsson* i Mora, *Johanson* i Hörninge, *Johansson* i Bro, *Pettersson* i Köping, *Herou* och *Karlsson* i Grängesberg,

nr 273 av herrar *Lovén*, *Hedvall*, *Persson* i Fritorp, *Olsson* i Broberg, *Olsson* i Kalmar, *Waldén*, *Karlsson* i Vadstena, *Törnkvist* i Bjuv, *Brännberg*, *Höglund*, *Bäcklund*, *Knutsson*, *Björklund*, *Jensen* och *Paulsen*,

nr 274 av herr *Röing*,

nr 275 av herrar *Laurén* och *Lindmark*, samt

nr 276 av herr *Sundling*.

Herr Pålssons motion.

Herr *Pålsson* hemställer i sin motion, att vederbörande utskott måtte beakta vissa i motionen framförda synpunkter, vilka i det följande komma att beröras.

Herr Anderssons i Rasjön m. fl:s motion II: 244.

Herr *Andersson* i Rasjön m. fl. yrka i motion II: 244 att riksdagen vid behandling av förevarande proposition nr 124 måtte uttala, att §§ 7, 9 och 11 samt delar av § 8 i den föreslagna vägtrafikstadgan måtte jämte andra nödiga trafikföreskrifter inarbetas i förordningen om motorfordon, men att någon stadga angående trafiken på vägar och gator i övrigt ej måtte utfärdas.

Herr Holmgrens motion.

Herr *Holmgren* hemställer i sin motion att riksdagen ville besluta nedannämnda lydelse av § 15 mom. 1 förslaget till förordning om motorfordon nämligen:

— — — — — — — — — — — — — — — —

a) — — — — — — — — — — — — — — —

b) — — — — skolande det anses föreligga erforderlig grad av synskärpa, därest denna, efter korrektion av möjligen befintliga refraktionsfel, uppgår till minst 0,8 på det ena ögat och minst 0,3 på det andra ögat, samt erforderlig grad av hörselförmåga — — — —

c) — — — — — — — — — — — — — — —

Av herr *Jönsson* i Revinge hemställes, att riksdagen ville besluta att vidtaga den ändring uti Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om motortrafik, att i förordningen inflyter föreskrift om att, efter av Konungen meddelat förordnande, självregistrerande hastighetsmätare av godkänd konstruktion skall finnas anbragt å varje motorfordon. *Herr Jönssons i Revinge motion.*

Herr *Andersson* i Rasjön m. fl. yrka i motion II: 262, det riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 124 måtte uttala, att följande förändringar i det framlagda förslaget till förordning om motortrafik måtte göras, innan detsamma utfärdas som lag, nämligen: *Herr Anderssons i Rasjön m. fl:s motion II: 262.*

1. att till § 15 moment 3 första stycket göres följande tillägg: »Har återkallandet skett gå grund av att förare varit berusad, må fråga om utfärdandet av nytt körkort icke upptagas förrän efter 2 år och sådant då beviljas endast om särskilda omständigheter föreligga och sökanden icke tidigare straffats för förseelse mot denna förordning. Har person, som innehar körkort, ådömts straff för fylleri enligt 18 kap. 15 § strafflagen, må länsstyrelse även på den grund kunna återkalla för honom utfärdat körkort.»
2. att till § 41 göres följande tillägg: »Den som i berusat tillstånd har fört motorfordon å allmän väg straffas, även om han icke gjort sig skyldig till annan förseelse mot denna förordning eller allmän lag, med fängelse i högst tre månader. Om förmildrande omständigheter föreligga, dömes till böter, lägst 500 och högst 1,000 kronor.»
3. att såsom § 51 införes en ny paragraf av följande lydelse: »Ställes någon till ansvar för förseelse mot denna förordning och det under sakens behandlig styrkes, att den tilltalade har förtärt rusdrycker på sådan tid och i sådan myckenhet, att han därav vid förseelsens begående kunnat vara påverkad, straffes denne med fängelse eller böter som i § 41 sista stycket säges.»
4. att till § 29 moment 2 göres följande tillägg: »Har förare av automobil i yrkesmässig trafik jämlikt § 15 mom. 3 fråntagits körkort för längre tid än 6 månader, skall tillstånd att föra automobil

i yrkesmässig trafik frånkännas honom för all framtid. Likaså om sådan förare ådömts straff enligt andra eller tredje stycket i § 41 eller enligt § 51.»

Herr Lovéns m. fl:s motion.

I herr Lovéns m. fl:s motion anhålles, att riksdagen måtte i yttrandet över åberopade kungl. proposition uttala,

»att tillstånd till linjetrafik och lokaltrafik icke bör medgivas, där fråga är om trafik mellan orter, som antingen stå i omedelbar järnvägsförbindelse med varandra eller där annan järnvägsförbindelse mellan de berörda orterna finnes och tåglägenheterna äro sådana, att allmänhetens krav på bekväma förbindelser äro skäligen tillgodosedda, såvida icke synnerligen starka skäl i motsatt riktning föreligga, samt att vederbörande myndigheter, efter det den ifrågasatta förordningen trätt i kraft, böra taga under omprövning, huruvida, under hänsynstagande till riksdagens uttalande, skäl föreligga för bibehållande av tillstånd till tidigare medgiven linjetrafik;

att innan tillstånd till linjetrafik beviljas, inhämta yttrande från järnvägsföretag, vars trafikområde beröres, ävensom

att vederbörande myndighet vid meddelande av tillstånd till eller övervakande av linjetrafik föreskriver den skyldighet för tillståndshavaren ifråga om antal regelbundna, i förväg på visst angivet sätt kungjorda turer m. m., som med hänsyn till allmänhetens rätt och fördel kan befinnas skälig.»

Herr Röings motion.

Herr Röing hemställer, att riksdagen måtte besluta följande ändringar i förslaget till förordning om motorfordon m. m., nämligen

1) att § 2 mom. 1 andra och tredje styckena skola erhålla följande lydelse:

Med automobils *egen skattevikt* förstås vikten av autobilen i fullt driftfärdigt skick vid användning av tyngsta till automobilen hörande karosseri med frånräknande av vikten å reservdelar, reservgummi och bränsle.

Automobilens *egen tjänstevikt* motsvarar dess skattevikt med tillägg av vikten å till automobilen hörande reservdelar, reservgummi och bränsle, ävensom den för automobilen nödvändiga bemanningen.

2) att § 4 mom. 1 skall erhålla följande lydelse:

§ 4.

Mom. 1. Den, som i syfte att få automobil registrerad och tilldelad igenkänningsmärke, vill hos besiktningsman anmäla densamma till

besiktning (första besiktning), skall därvid uppgiva den avsedda huvudsakliga användningen av automobilen (personvagn eller lastvagn), dess tillverkare, om denne är känd, typ (märke eller fabrikat) och fabriksnummer, automobilens egen skattevikt och tjänstevikt, längd och bredd, drivkraftens art (flytande bränsle, elektricitet, ånga), motorns cylinderdimensioner, antalet av fabrikanten uppgivna hästkrafter hos motorn samt hjulringarnas bredd å slitytan och beskaffenhet, varvid särskilt skall uppgivas, om ringarna äro av gummi eller ej. Tillika skall angivas, i fråga om personvagn, det antal passagerare, för vilket automobilen är avsedd, beträffande lastvagn ävensom personvagn, avsedd för mera än sju personer, största hjultryck samt, angående lastvagn, maximilasten.

3) att i § 5 skall inskjutas ett nytt mom. 2 av nedan intagna lydelse samt att de följande momenten i sistnämnda paragraf skola erhålla härav påkallad ändrad nummerföljd:

Mom. 2. För utrönande, huruvida automobil, som icke användes i yrkesmässig trafik, fortfarande är i föreskrivet och lämpligt skick, skall ägaren, under tredje kalenderåret från det besiktning av automobilen senast ägt rum, hos besiktningsman uppvisa automobilen till efterbesiktning.

Tillika hemställer motionären, att vederbörande utskott måtte föreslå de ytterligare ändringar i Kungl. Maj:ts förslag, som möjligen kunde föranledas av bifall till vad motionären föreslagit.

Herrar Lauréns och Lindmarks motion.

Herrar *Laurén* och *Lindmark* hemställa, att riksdagen vid avgivande av yttrande över föreliggande förslag till förordning om motorfordon måtte i förslaget vidtaga de ändringar, som motiveras av vad motionärerna, på sätt nedan skall angivas, anfört i sin motion.

Herr Sundlings motion.

I herr *Sundlings* motion hemställes,

att i § 2 införes den bestämmelsen, att automobil skall, efter av Konungen meddelat förordnande, vara försedd med hastighetsmätare av sådan beskaffenhet att därigenom kan utövas kontroll över den hastighet, varmed automobilen blivit framförd å en tillryggalagd vägsträcka;

att § 18 mom. 1 tredje stycket erhåller följande lydelse:

Härjämte iakttages, att hastigheten aldrig må överstiga:

1) För automobil, vars alla hjul äro försedda med luftringar:

Km. i tim.

a) för personvagn avsedd för högst 7 personer å landsbygden i allmänhet 35;

Km. i tim.

inom stads och köpings bebyggda område ävensom inom annat tättbebyggt samhälle 30;
b) för lastvagn med bruttovikt ej överstigande 2,500 kilogram 25;
c) för personomnibus och för lastvagn med bruttovikt överstigande 2,500 men ej 3,600 kilogram 20;
d) för lastvagn med bruttovikt överstigande 3,600 kilogram . 15;
2) För automobil med massiva gummiringar:
a) med en tjocklek av minst 4 centimeter 15;
b) » » » understigande 4 centimeter 10;
3) För automobil med hjulringar av järn eller annat hårt material 10;
Mom. 3 — — — — — — högst 25 kilometer i timmen.

Beträffande grunderna för de ifrågavarande lagförslagen får utskottet, i den mån ej redogörelse därför här nedan lämnas, hänvisa till propositionen.

I fråga om vad motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden tillåter sig utskottet hänvisa till motionerna, i den mån dessa icke beröras här nedan i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet. Förevarande proposition är föranledd av riksdagens skrivelse den 12 juni 1920, nr 360, däri riksdagen anhöll, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande en allmän revision av automobilförordningen. Utredningsarbetet överlämnades åt de s. k. automobilsakkunniga, vilka utgjordes av landshövdingen A. Schotte, byråchefen i väg- och vattenbyggnadsstyrelsen överstelöjtnanten F. Enblom, droskägaren W. Hilding, polismästaren G. Hårleman, droskchauffören J. E. Käll och sekreteraren i kungl. automobilklubben kaptenen A. Norlander.

Den 28 oktober 1922 avgåvo de sakkunniga förslag till, bland annat, förordning om motorfordon, stadga om trafiken å vägar och gator (vägtrafikstadga) samt förordning angående ändring av § 20 i ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868. Sedan vederbörandes yttranden infordrats över förslagen samt dessa underkastats bearbetning inom vederbörande departement, hava förslagen lagts till grund för proposition i ämnet.

Vid granskning av författningsförslagen samt de i ämnet väckta motionerna har utskottet funnit anledning till följande erinringar:

Förordningen om motorfordon.

Den utomordentliga utveckling, som trafiken med motorfordon erhållit på senare tid, har medfört behov av ändrad lagstiftning, oaktat den nu gällande automobilförordningen är av så sent datum som den 30 juni 1916 och däri år 1920 vidtagits avsevärda förändringar. Det nu föreliggande förslaget synes på ett i stort sett tillfredsställande sätt fylla de krav utvecklingen framkallat, och anser sig utskottet hava anledning antaga, att det med den nya lagstiftningens tillhjälp skall visa sig möjligt att tillgodose behovet av ordning och säkerhet i fråga om motorfordonstrafiken. Utskottet har därför funnit förslaget ägnat att läggas till grund för lagstiftning. Beträffande förslagets detaljer har utskottet velat framhålla följande.

§ 2 mom. 1.

I motionen II: 274 har herr Röing yrkat sådan ändring i de uti § 2 givna definitionerna å automobils egen skattevikt och egen tjänstevikt, att tyngden av de till automobil hörande verktygen samt smörjolja och vatten icke skulle få frånräknas vid bestämmande av automobilens egen skattevikt.

De i förslaget upptagna reglerna för bestämmande av automobils egen skattevikt överensstämma med vad för närvarande gäller enligt kungörelsen den 20 oktober 1922 (nr 500) angående bestämmande av automobils egen vikt. Utskottet finner de av motionären anförda skälen för sitt yrkande icke vara av den betydelse, att de böra föranleda avvikelse från nu tillämpade beräkningsgrunder.

§ 2 mom. 2.

Bland de automobilsakkunniga anförde landshövdingen Schotte och polismästaren Hårleman i avgiven reservation, att i § 2 mom. 2 borde intagas ett stadgande av innehåll, att Kungl. Maj:t skulle äga förordna, att automobil skulle vara försedd med hastighetsmätare av sådan beskaffenhet att därigenom kunde utövas kontroll över den hastighet, varmed automobilen blivit framförd å en tillryggalagd vägsträcka.

I motionerna II: 261 av herr Jönsson i Revinge och II: 276 av herr Sundling har det av nämnda sakkunniga framställda yrkandet upptagits.

Utskottet finner den här berörda frågan vara av synnerlig vikt. Det är allmänt bekant, att automobiler och motorcyklar ofta framföras med betydligt högre hastighet än enligt gällande författning är tillåtet. Det ligger i öppen dag, att en dylik framfart skall medföra betydande risker både för andra vägfarande och för passagerarna själva, varom de

ofta inträffande olyckorna bära vittne. Uppmärksamheten har emellertid även blivit fästad vid den omständigheten, att automobilernas åverkan å vägarna betydligt ökas vid högre hastigheter. Det är därför av vikt, att motorfordonens körhastighet underkastas en effektiv kontroll och att eventuella överträdelser beivras. För närvarande möta härvid, särskilt på landsbygden, mycket stora svårigheter. Ofta undgå de skyldiga välförtjänt näpst på grund av bristande bevisning, men å andra sidan kan det för en lojal förare framstå såsom en kännbar olägenhet, att han saknar möjlighet att värja sig mot vittnens påståenden om för hastig framfart. Ur båda dessa synpunkter skulle anbringandet av självregistrerande hastighetsmätare å motorfordon vara av synnerligt gagn.

Såvitt utskottet har sig bekant föreligger ej för närvarande någon sådan mätare i fullt utexperimenterat skick, men å andra sidan anser utskottet det av vikt att dylika mätare föreskrivas, så snart sådana av fullt hållbar och tillförlitlig typ blivit tillgängliga i allmänna marknaden till antagligt pris. Då enligt vad utskottet inhämtat, frågan om tillverkning inom landet av sådana mätare synes vara nära sin lösning, har utskottet ansett motionärernas hemställan förtjänt av beaktande; och anser utskottet alltså, att i förordningen bör stadgas, att Kungl. Maj:t skall äga förordna, att automobil skall vara försedd med självregistrerande hastighetsmätare.

§ 4. I sin motion II: 274 har herr Röing yrkat befrielse från skyldighet att vid besiktning av personautomobil avsedd för högst sju personer uppgiva dess största hjultryck.

Enligt utskottets mening är det ingalunda betydelselöst att äga kännedom även om personautomobilernas största hjultryck. Det är nämligen ej uteslutet, att vissa vägar äro så svaga, att framförande å dem av tyngre personautomobiler måste förbjudas. Kännedomen om största hjultrycket å de vanligast förekommande standardtyperna torde snart bliva allmänt utbredd bland besiktningsmännen, och i varje fall torde de ifrågavarande beräkningarna icke vålla alltför stora svårigheter.

§ 5. Herr Röing har vidare i sin motion yrkat, att automobil, som icke användes i yrkesmässig trafik, skall vara underkastad obligatorisk efterbesiktning vart tredje år.

I likhet med departementschefen finner utskottet efterbesiktning icke erforderlig annat än beträffande automobiler, som användas i yrkesmässig trafik, och får utskottet härutinnan hänvisa till propositionen.

Till förebyggande av missuppfattning har utskottet velat framhålla att såsom lärare vid utbildning till förare kan användas var och en som har körkort samt besitter vana och skicklighet vid körning med automobil. Först om någon vill såsom yrke bedriva utbildning av förare, behöves särskilt godkännande av länsstyrelsen. *§ 14.*

Beträffande frågan om de krav, som böra ställas på automobilförares synförmåga, hava under ärendets förberedande behandling yppats delade meningar. Automobilsakkunniga föreslogo sålunda, att erforderlig grad av synförmåga skulle anses föreligga, därest denna efter korrektion av refraktionsfel uppginge till minst 0,8 på det ena ögat och minst 0,3 på det andra ögat. Enligt propositionen kräves emellertid, att synskärpan *utan* användande av glas skulle uppgå till antingen minst 0,7 å vartdera ögat för sig eller minst 0,8 å det ena ögat och minst 0,5 å det andra. *15 mom. 1.*

I motion II: 260 har herr Holmgren hemställt, att erforderlig grad av synskärpa skall anses föreligga, därest denna efter korrektion av refraktionsfel uppgår till minst 0,8 på det ena ögat och minst 0,3 på det andra ögat.

Utskottet håller före, att synskärpan måste bedömas efter korrektion av förefintliga refraktionsfel. I annat fall skulle allt för många avstängas från möjlighet att föra motorfordon. Intager man denna ståndpunkt, synes det emellertid böra föreskrivas skyldighet för förare, som icke utan användande av glas innehar erforderlig synskärpa, att vid framförande av motorfordon också begagna nödiga glas vid äventyr av straffpåföljd. I de fall, då sådan skyldighet föreligger, bör detta även anmärkas på vederbörandes körkort.

Vad beträffar den grad av synskärpa, vilken bör fordras, har utskottet efter inhämtande av underrättelse från sakkunnigt håll ansett det vara tillräckligt med en synskärpa av 0,7 på det ena ögat och 0,3 på det andra efter korrektion av förefintliga refraktionsfel.

I motion II: 262 hava herr Andersson i Rasjön m. fl. yrkat införande av ett tillägg till § 15 mom. 3 av innehåll dels att, om återkallelse av körkort skett på grund av att förare varit berusad, denne icke må erhålla nytt körkort förrän efter två år och det endast om särskilda omständigheter föreligga och föraren icke tidigare straffats för förseelse mot förordningen om motorfordon, dels att länsstyrelsen skall kunna återkalla utfärdat körkort för den, som fällts till ansvar för fylleri. *§ 15 mom. 3.*

Motorfordons framförande av berusad person är uppenbarligen

förenat med så stora vådor för den allmänna trafiksäkerheten, att dylikt såvitt möjligt bör förekommas. Med beaktande härav har Kungl. Maj:t i § 15 mom. 3, för det fall att förare av automobil vid färd varit berusad, såsom ovillkorlig påföljd föreslagit indragning av körkort under viss tid, minst två månader och högst två år. Häremot har utskottet intet att erinra. Däremot synes motionärernas förslag att skärpa denna påföljd, så att kortaste tiden för körkortets förlust bleve två år, gå utöver skäligheten gränser. En person, som gjort sig skyldig till förseelse, varom här är fråga, kan nämligen tänkas ändra sitt levnadssätt på väsentligt kortare tid än två år, och man får ej förbise att mistning av körkort kan drabba särskilt en yrkeschaufför synnerligen hårt.

Vad åter angår motionärernas yrkande, att indragning av körkort skall kunna äga rum även på den grund, att körkortets innehavare beträtts med fylleri utan samband med framförande av motorfordon, så torde detta syftemål vara i erforderlig grad tillgodosett genom det föreliggande förslaget. Enligt § 15 mom. 3 kan nämligen körkort återkallas, då sådana förhållanden föreligga, att förare måste anses olämplig att föra automobil. Därest en förare visar sig vara hemfallen åt dryckenskap, kan alltså hans körkort återkallas, även om han icke blivit beträdd med fylleri under själva körningen. Genom stadgandet i § 15 mom. 4 är sörjt för att vederbörande länsstyrelse erhåller kunskap om de fall, i vilka förare ådömts ansvar för fylleri. För att detta stadgande skall erhålla tillräcklig effektivitet förutsättes emellertid att vederbörade åklagare icke försummar att förebringa utredning, huruvida för fylleri tilltalad person är innehavare av körkort, men har utskottet ansett sig kunna utgå ifrån att så kommer att ske.

§ 16 mom. 3. I motion I: 179 har herr Pålsson hemställt om sådan ändring i § 16 mom. 3, att automobiler med en bredd av högst 220 centimeter skulle få framföras å allmän väg utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen. Den av motionären sålunda ifrågasatta ökningen av den i propositionen föreslagna maximibredden 210 centimeter åsyftar att bespara ägare av automobilomnibus besväret att söka särskilt tillstånd hos länsstyrelsen, men då dylik omnibus nästan undantagslöst användes i yrkesmässig trafik, föreligger i varje fall jämlikt § 27 mom. 2 skyldighet att hos vederbörande myndighet söka godkännande av automobilen. Då alltså syftemålet med ändringsyrkandet icke vinnes genom ett bifall till detsamma och utskottet ej heller i övrigt funnit anledning till anmärkning mot den föreslagna bestämmelsen, lärer motionen i denna del icke böra föranleda åtgärd.

Enligt sista punkten av förevarande moment äger länsstyrelsen föreskriva skyldighet för den som erhållit trafiktillstånd, varom i samma moment förmäles, att bidraga till ombesörjande av vägunderhåll, som oskäligen försvåras genom den sålunda tillåtna trafiken. Utskottet, som finner det föreslagna stadgandet kunna bliva till synnerligt gagn, har velat understryka vikten av att bidragsskyldighet enligt detta författningsrum samt de likartade stadgandena i § 18 mom. 6, § 22 mom. 2, § 27 mom. 1 och § 37 mom. 2 verkligen föreskrives i de fall, där behov föreligger.

I § 18 mom. 1 har Kungl. Maj:t föreslagit vissa maximihastigheter för olika slag av automobiler. I motionen II: 276 har emellertid herr Sundling föreslagit nedsättning av vissa av de föreslagna maximihastigheterna. *§ 18 mom. 1.*

Vad angår de av Kungl. Maj:t under § 18 mom. 1 1) a) föreslagna hastigheterna för personvagn, avsedd för högst 7 personer, vars alla hjul äro försedda med luftringar, har utskottet intet att erinra mot förslaget, och lärer förty motionen i denna del icke böra föranleda åtgärd. Vad däremot angår de föreslagna hastighetsbestämmelserna för lastvagn och personomnibus med luftringar samt för automobil med massiva gummiringar med en tjocklek av minst 4 centimeter synas de av Kungl. Maj:t föreslagna hastigheterna böra nedsättas i enlighet med motionärens förslag. Erfarenheten har nämligen visat, att just lastautomobiler och personomnibusar vid större hastighet verka i så hög grad förstörande på vägbanan, att den tidsvinst, som uppkommer genom användande av den större hastigheten, icke står i rimligt förhållande till ökningen i väghållningskostnaden.

Utskottet förordar alltså, att ifrågavarande hastighetsbestämmelser skola erhålla följande lydelse:

Härjämte skall iakttagas, att, hastigheten aldrig må överstiga:

	km. i tim.
1) för automobil, vars alla hjul äro försedda med luftringar:	
a) för personvagn avsedd för högst 7 personer:	
å landsbygden i allmänhet	45;
inom stads och köpings bebyggda område ävensom inom annat tättbebyggt samhälle	35;
b) för lastvagn med bruttovikt ej överstigande 2,500 kilogram	25;
c) för personomnibus och för lastvagn med bruttovikt överstigande 2,500 men ej 3,600 kilogram	20;
d) för lastvagn med bruttovikt överstigande 3,600 kilogram	15;
2) för automobil med massiva gummiringar:	
a) med en tjocklek av minst 4 centimeter	15;
b) med en tjocklek understigande 4 centimeter	10;
3) för automobil med hjulringar av järn eller annat hårt material	10.

§ 18 mom. 3. I § 18 mom. 3 har föreslagits, att länsstyrelse skall kunna medgiva, att hastigheten för personomnibus å väg, där särskilda anordningar vidtagits för sådan trafik, höjes till högst 30 kilometer. I sin nyssberörda motion har herr Sundling föreslagit, att denna maximihastighet måtte nedsättas till 25 kilometer.

Då man lärer kunna utgå från att nödig försiktighet städse kommer att iakttagas vid meddelande av tillstånd, varom här är fråga, har utskottet ansett motionen i denna del icke böra föranleda någon åtgärd.

§ 18 mom. 6. Med anledning därav, att de i § 18 mom. 6 omförmälda tävlingar visat sig kunna medföra betydande skador å vägarna, har utskottet velat framhålla, att tillstånd till dylika tävlingar icke bör meddelas annat än när synnerligen starka skäl tala därför; att vederbörande vägstyrelser, såvitt lämpligen ske kan, böra höras, innan tillstånd meddelas; samt att skyldighet att bidraga till försvårat vägunderhåll i fall av behov bör föreskrivas.

§ 19. Med anledning av bestämmelserna i denna paragraf har utskottet velat betona vikten av att vederbörande vägstyrelser erhålla tillfälle att göra gällande de synpunkter, vilka kunna inverka på rätten att med automobil befara allmän väg samt på bestämmande av den där tillåtna största hastigheten. Med hänsyn härtill torde vederbörande vägstyrelser, såvida hinder ej möter, i regel böra höras, innan den i denna paragraf omförmälda kungörelse utfärdas.

§ 21. I motion II: 275 hava herrar Laurén och Lindmark hemställt om införande av en bestämmelse, att förare före körningens början skall tillse, att han icke på grund av förtäring av rusdrycker eller i följd av annan kroppslig eller andlig kraftnedsättning är mindre lämplig att föra motorfordon, ävensom att överträdelse av den ifrågasatta bestämmelsen måtte beläggas med straff.

Syftemålet med motionärernas yrkande torde i huvudsak vara tillgodosett genom bestämmelserna om indragning av körkort samt genom straffbestämmelserna i § 41. I varje fall lärer det ej vara möjligt att biträda motionärernas yrkande i den form, vari det nu föreligger.

§ 22 mom. 3. I överensstämmelse med vad utskottet hemställt under § 18 mom. 1 torde den i § 22 mom. 3 föreskrivna maximihastigheten för automobil med släpvagn böra nedbringas från 20 till 15 kilometer i timmen men torde av skäl, som anförts vid § 18 mom. 3, någon ned-

sättning av den maximihastighet, vartill länsstyrelsen äger lämna tillstånd, icke behöva äga rum.

Beträffande meddelandet av tillstånd till yrkesmässig trafik har i motion I: 179 av herr Pålsson yrkats, att sådant tillstånd ej må förvägras, om behövligheten av en ny trafikled är styrkt genom uttalande från ortsbefolkningen. Vidare hava herr Lovén m. fl. i motionen II: 273 framställt vissa yrkanden om förebyggande av osund konkurrens mellan järnvägsföretag och automobiler i linjetrafik. *§ 27 mom. 1.*

De i motionen II: 273 framhållna önskemålen torde redan vara tillgodosedda genom bestämmelsen i § 27 mom. 1, att vid ansökning om tillstånd till linjetrafik och lokaltrafik hänsyn skall tagas till behövligheten och lämpligheten av den ifrågasatta trafiken. Utskottet vill emellertid uttala, att om konkurrens kan tänkas uppstå mellan en ifrågasatt linje- eller lokaltrafik med automobil och ett järnvägsföretag, ångbåtslinje eller dylikt, bör järnvägsföretagets eller ångbåtslinjens ägare höras, innan tillståndet beviljas. Det ligger nämligen vikt uppå, att ren okynneskonkurrens förhindras. Därest föreskrift meddelas om skyldighet att utgiva skäligt bidrag till vägunderhåll, torde även härigenom osund konkurrens kunna i viss mån stävjas.

Vad slutligen beträffar det i motionen I: 179 framställda yrkandet torde det ligga i sakens natur, att länsstyrelsen bör taga stor hänsyn till ortsbefolkningens önskningar, men kunna några allmängiltiga regler härför svårligen uppställas utan måste detta överlämnas till myndigheternas prövning. Enahanda är förhållandet med det i motionen II: 273 framställda önskemålet om särskilda föreskrifter beträffande antalet turer m. m. vid linjetrafik.

I motion II: 262 hava herr Andersson i Rasjön m. fl. yrkat infö- *§ 29 mom. 2.*
rande av ett tillägg till § 29 mom. 2 av innehåll, att om förare av automobil i yrkesmässig trafik jämlikt § 15 mom. 3 fråntagits körkort för längre tid än 6 månader eller fällts till ansvar efter vissa paragrafer i förevarande förslag, skulle han för alltid frånkännas rätt att föra automobil i yrkesmässig trafik.

Då den föreslagna påföljden i många fall skulle vara oskäligt hård, saknar utskottet anledning tillstyrka bifall till detta yrkande.

I anledning av motionen II: 262 av herr Andersson i Rasjön m. fl. *§ 41.*
tillstyrker utskottet, att i § 41 uttryckligen utsäges, att förare, vilken i berusat tillstånd begår förseelse, som i nämnda paragraf sägs, må kunna straffas efter den högre straffskalan i andra stycket. I övrigt torde nämnda

motion, i vad den avser ändring av förevarande paragraf, icke föranleda åtgärd.

Föreslagen ny paragraf.

Ej heller kan utskottet tillstyrka bifall till ett av samma motionärer väckt yrkande om införande av en ny § 51 med bestämmelser om skärpning i straff för förare, som gjort sig skyldig till förseelse mot förordningen, för det fall att han förtärt rusdrycker på sådan tid och i sådan myckenhet, att han därav kunnat vara påverkad vid förseelsens begående.

Vid övervägande av det utav herrar Laurén och Lindmark i motion II: 275 framställda yrkandet om höjning av straffet för vissa förseelser vid framförande av motorfordon har utskottet funnit sådan höjning icke vara erforderlig.

Vägtrafikstadgan.

I motion II: 244 hava herr Andersson i Rasjön m. fl. yrkat, att någon vägtrafikstadga icke måtte utfärdas, men att vissa delar av den föreslagna stadgan skulle inarbetas i förordningen om motorfordon.

Utskottet kan icke dela den mening, som ligger till grund för motionärernas yrkande. Med hänsyn till den livliga samfärdsel, som nu råder på våra vägar, är det givetvis av vikt att trafiken ordnas så, att olyckor såvitt möjligt förekommas. Ingen meningsskiljaktighet synes råda därom, att framförandet av motorfordon bör vara underkastat stränga ordningsregler. Men syftet med sådana regler kan icke i erforderlig utsträckning vinnas, om icke även övriga trafikanter genom motsvarande föreskrifter tillhållas att iakttaga en viss ordning vid färd å allmän trafikled. Man måste ock besinna, att trafikens ordnande icke kan vara annat än till gagn för alla vägfarande. Utskottet vill även erinra, att i Danmark genom en den 1 maj 1923 utfärdad lov om færdsel givits bestämmelser av i stort sett samma innehåll som den nu ifrågasatta vägtrafikstadgan.

Då emellertid detta lagstiftningsområde ännu är jämförelsevis oprövat, har det synts utskottet nödvändigt att framgå med försiktighet, och har utskottet med anledning därav ifrågasatt vissa jämkningar i de föreslagna bestämmelserna. Slutligen vill utskottet betona önskvärdheten av att innehållet i en blivande vägtrafikstadga genom därför lämpade åtgärder bringas till allmänhetens kännedom.

Beträffande förslagets särskilda bestämmelser får utskottet anföra.

Då förhållandena icke allestädes lära vara sådana, att det föreligger verkligt behov av att föra lykta å fordon, förspänt med dragare, har det synts utskottet lämpligast, att icke någon generell föreskrift därom meddelas, utan att länsstyrelsen tillägges befogenhet att förordna, att sådan skyldighet att föra lykta skall föreligga vid färd å viss väg. Sådant förordnande torde åtminstone till en början icke behöva meddelas annat än beträffande livligt trafikerade vägar, och, där så finnes lämpligt, bör åt förordnandet kunna givas det innehåll, att, då fordon användes i arbete ute på marken, därå icke skall behöva föras lykta vid passerandet av väg, som här avses. *§ 4.*

Den i § 5 föreslagna bestämmelsen, att dragare ej må å väg köras av den, som på grund av lyte, bristande kroppskrafter eller okunnighet icke kan behandla dragare, har synts utskottet kunna lämna rum för skilda tolkningar. Sålunda skulle en sträng tolkning kunna lägga hinder i vägen för en jordbrukare att använda minderåriga eller mindre arbetsföra personer till lättare körslor, vilket är allmänt brukligt. En sådan tolkning torde visserligen icke vara avsedd, men det har dock synts utskottet lämpligast, att bestämmelsen utgår ur förslaget. *§ 5.*

Beträffande bestämmelsen i 6 § första stycket har utskottet velat erinra, att därest fordon på grund av olyckshändelse, t. ex. axelbrott, måste lämnas å väg utan att kunna med tillgängliga medel föras åt sidan, sådant givetvis icke föranleder ansvarspåföljd. *§ 6.*

Den i § 8 första stycket givna föreskriften, att vägfarande *bör* iakttaga all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingas av omständigheterna, har erhållit formen av råd, vars åsidosättande icke medför ansvarspåföljd. Det synes dock kunna ifrågasättas, huruvida icke förseelse mot denna föreskrift borde vara straffbelagd, helst så för närvarande är fallet beträffande dylik förseelse av automobilförare (K. F. $^{30}/_{6}$ 1916 § 16 mom. 3 och § 31). Däremot synas föreskrifterna i andra, fjärde och femte styckena lämpligen kunna givas form av råd. *§ 8.*

Då såsom förut nämnts några av de i vägtrafikstadgan förekommande stadgandena hava karaktär av råd, vilkas åsidosättande ej medför straff, är det av vikt att de fall uttryckligen angivas, i vilka ansvar skall inträda. Härav torde föranledas viss omredigering av §§ 2, 8 och 13. *§ 13.*

Enär de förseelser mot ifrågavarande stadga, som kunna begås av

annan vägfarande än förare av motorfordon, måste anses jämförelsevis lindriga, torde det straffmaximum av 100 kronor, som förekommer i ordningsstadgan för rikets städer, även för dessa fall vara tillräckligt.

Förordningen angående ändring av § 20 i ordningsstadgan för rikets städer den 24 mars 1868.

Förslaget har icke givit anledning till erinran.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anmäla, att vid granskning av de vid ifrågavarande proposition fogade förslag riksdagen ej funnit skäl att mot desamma göra andra erinringar än utskottet i förevarande utlåtande upptagit, samt

B) att de i anledning av propositionen väckta motionerna, därest de icke kunna anses besvarade genom vad utskottet ovan under A) hemställt, ej måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 24 maj 1923.

På andra lagutskottets vägnar:

HJALMAR VON SYDOW.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *von Sydow*, *Alfred Petrén*, greve *Spens*, *Hult*, *Tjällgren*, *Thorberg*,* *Franzén* och *Carl August Carlsson;*

från andra kammaren: herrar *Magnusson* i Kalmar,* *Hagman*, *Nilsson* i Vibberbo, *Holmström* i Stockholm, *Svensson* i Skönsberg, *Ödström*, *Sundling* och *Ros*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservationer:

1) av herr *Hult*, som anfört följande:

Beträffande förordningen om motorfordon m. m.

§ 2 mom. 2.

Utskottets uttalande i fråga om anbringande å automobil av självregistrerande hastighetsmätare har jag icke kunnat biträda, enär värdet av berörda anordning ur kontrollsynpunkt synes tvivelaktigt med hänsyn till att de hittills kända och under utförande varande hastighetsmätarna utvisa högsta hastigheten beträffande allenast den sist trafikerade kilometern. Det torde dessutom kunna förutses, att, i den mån tillförlitliga självregistrerande hastighetsmätare bliva utexperimenterade och visa sig fylla den med desamma avsedda uppgiften, automobiltrafikanterna självmant skola finna det ändamålsenligt att begagna sig av dylik hastighetsmätare, utan att skyldighet behöver stadgas härutinnan. En dylik skyldighet torde jämväl, med hänsyn till den för många automobilägare icke obetydliga kostnad, som uppkommer genom anskaffande och underhåll av sådan apparat med eventuella reservapparater, bliva onödigt betungande.

§ 2 mom. 2 g.

Som även mindre lastautomobiler i stor utsträckning användas för transport av flyttsaker och annat skrymmande gods, varvid svårighet föreligger för föraren att överskåda den bakom varande vägbanan, bör bestämmelsen om anbringande av backspegel å automobil utsträckas att gälla alla lastautomobiler. Anordningen med backspegel kräver ringa kostnad och dylik spegel är lätt att anbringa.

§ 8 mom. 3.

I syfte att undvika påläggandet av det ytterligare arbete, som uppkommer särskilt för landsfiskalerna genom befattningen med utlämnande av besiktningsskyltar och förande av förteckning över dessa, har jag ansett att hittills gällande bestämmelser om skylt å automobil, som användes före registreringen (provvagnsskylt) bör bibehållas beträffande framförandet av automobil i ändamål, som i första stycket omförmäles, och att sålunda befattningen med tillhandahållandet av besiktningsskylt

och förandet av ovannämnda förteckning överflyttas till besiktningsmännen. Detta skulle innebära, i motsats till nu utnyttjade vidsträckta användning av provvagnsskylt, en inskränkning härutinnan till den enda färd med automobilen före dess förseende med besiktningsskylt, som företages för förandet av automobilen till besiktningsmannen och under provkörningen vid besiktningen samt vid förandet av automobil från hamn, järnvägsstation, fabrik, magasin eller dylikt till utställningslokal eller annat förvaringsrum. Någon verklig olägenhet av en dylik anordning lär väl knappast kunna uppvisas, och förenklingen i förfarandet synes vara påkallad av angelägenheten av såväl att icke betunga polismyndigheten, särskilt landsfiskalerna, med arbete och besvär, som kan utföras av den tjänsteman, vilkens uppgift är att handhava bestyret med besiktning av automobilerna, som ock att icke onödigtvis åsamka automobilägarna det besvär och den kostnad, som, i synnerhet i glest befolkade orter, måste bliva förenad med besök hos polismyndigheten för erhållande av besiktningsskylt.

§ 13.

Vad i andra stycket sägs angående övningskörning, som företages av elev, har sin motsvarighet i § 11 i nu gällande förordning den 30 juni 1916 om automobiltrafik utom beträffande föreskriften, att elev skall vid förareplatsen åtföljas av lärare, vilken skall anses såsom förare av automobilen.

Då med tillägg av berörda bestämmelse det synes opåräknat, att bibehålla föreskriften om att övningskörning får företagas å plats och under villkor, som polismyndigheten i orten bestämmer, har jag ansett, att hemställan bort göras, att denna föreskrift måtte bortfalla.

§ 20 mom. 2.

Åtgärder för ordnandet av den allmänna samfärdseln, som i administrativ ordning föreskrivas, synes i allmänhet böra bekostas av statsmedel. I förevarande avseende, där det emellertid av flera synpunkter kan anses lämpligast att anordningarnas utförande, såsom i den kungl. propositionen föreslås, ombesörjes av vederbörande städer och väghållningsdistrikt, torde dessa jämväl böra åläggas bestrida härav uppkomna kostnader.

Beträffande åter den ordning, i vilken ett sådant åläggande bör tillkomma, hava de sakkunniga för ändamålet föreslagit en särskild av Konung och riksdag stiftad lag angående bestridande av kostnaden för anslag och varningstecken, varom förmälas i § 20 mom. 2 i förordningen

om motorfordon och i § 11 i stadgan om trafiken å vägar och gator (vägtrafikstadgan).

Denna anvisning till frågans lösning har Kungl. Maj:t icke följt, utan i stället valt den bekvämare vägen att intaga föreskriften direkt i motorfordonsförordningen och vägtrafikstadgan under framhållande av, att hinder häremot ej synes möta, enär nyssnämnda två författningar äro avsedda att tillkomma efter riksdagens medverkan.

Som denna medverkan inskränker sig till endast den behandling av frågan, som innefattas uti avgivande av utav Kungl. Maj:t i förevarande proposition nr 124 begärt yttrande över motorfordonsförordningen och vägtrafikstadgan, men det med visst fog lär kunna ifrågasättas, huruvida riksdagen genom avgivande av sålunda begärt yttrande i grundlagsenlig ordning medverkat till åstadkommande av bestämmelser, varigenom visst förfogande över städers och väghållningsdistrikts skattemedel träffas, har jag, under erinran att frågan är av ringa betydelse med hänsyn till bestämmelsens ekonomiska verkningar, funnit mig böra fästa riksdagens uppmärksamhet på förhållandet.

Angående stadgan om trafiken å vägar och gator (vägtrafikstadga).

I motion II: 244 hava herr Andersson i Rasjön m. fl. yrkat, att någon vägtrafikstadga icke måtte utfärdas, men att vissa delar därav skulle inarbetas i förordningen om motorfordon.

Denna motion har jag ansett böra bifallas. Jag har nämligen icke blivit övertygad om behövligheten av en dylik vägtrafikstadga, därest i förordningen om motorfordon inarbetas de bestämmelser i vägtrafikstadgan, som ha sin tillämpning å motortrafiken. Den övriga trafiken å de allmänna vägarna torde nog, såsom hittills, ordna sig utan att minutiösa förhållningsregler, av vilka de flesta redan sedan lång tid tillbaka ingått i folkmedvetandet, behöva utfärdas.

I alla händelser synes det mig fullkomligt opåkallat, att genom en för hela riket gällande vägtrafikstadga föreskriva samma bestämmelser för de många tusental mil väg i skilda delar av landet, å vilka trafiken är ringa och till stor del endast lokal, som beträffande de mycket livligt trafikerade vägarna närmast de större städerna. Men icke heller rörande dessa sistnämnda vägar torde något egentligt behov av lagstadgade bestämmelser angående trafiken å desamma förefinnas. Denna reder sig nog allt framgent om blott tillräckligt stränga bestämmelser stadgas för motortrafikanterna. Beträffande vägtrafikstadgans innehåll fram-

träder här en anordning, som torde kunna betecknas såsom en nyhet i författningsväg, nämligen en blandning av bestämmelser, av vilka en del enligt propositionen äro att betrakta såsom råd till den trafikerande allmänheten, under det att andra återigen äro av den allvarliga natur, att ett åsidosättande av desamma medför stadgad påföljd.

Emellertid torde kunna ifrågasättas, huruvida icke jämväl de kriminaliserade föreskrifterna i stadgan äro av den art, att desamma mycket väl kunna inrangeras bland dem, som äro att beteckna såsom råd. I så fall lärer Kungl. Maj:t icke sakna möjlighet att på lämpligt sätt meddela vägtrafikanterna inom landet alla de råd och upplysningar beträffande trafiken å de allmänna vägarna, som kunna anses erforderliga.

2) av herrar *Tjällgren*, *Nilsson* i Vibberbo och *Ödström*, vilka i huvudsak instämt i vad herr Hult i sin reservation anfört;

3) av herrar *Carl August Carlsson* och *Nilsson* i Vibberbo, som ansett att utskottets utlåtande i nedan angivna delar bort hava följande ändrade lydelse:

vid § 15 mom. 3.

I motion II: 262 hava herr Andersson i Rassjön — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —
som fällts till ansvar för fylleri.

Motorfordons framförande av berusade personer är uppenbarligen förenat med så stora vådor för den allmänna trafiksäkerheten, att dylikt såvitt möjligt bör förekommas. Kungl. Maj:t har också i förevarande moment, för det fall att förare av automobil vid färd varit berusad, såsom straffpåföljd föreslagit indragning av körkort under viss tid, minst två månader och högst två år. I likhet med motionären anser emellertid utskottet förseelser av här ifrågavarande art vara av den svåra beskaffenhet, att förlusten av körkort ej gärna bör begränsas till den korta tid, som i Kungl. Maj:ts förslag medgives. Utskottet vill erinra därom, att i nu gällande förordning om automobiltrafik möjlighet beredes att indraga körkort för alltid, en möjlighet, som även under de senare åren i många fall kommit till användning. I det nu föreliggande förslaget har indragning av körkort för alltid som straffpåföljd uteslutits. Om denna mildring av bestämmelserna nu genomföres, anser dock utskottet nödigt att uttryckligt stadga skärpt straffpåföljd i de fall, då körkort indrages på grund av att förare varit berusad. Genom att särskilt brännmärka berusade motorförare gives åt förordningen en uppfostrande betydelse, vars nödvändighet ej kan bestridas.

Fördenskull tillstyrkes ett tillägg till 15 § 3 mom. i det syfte, som i motion II: 262 avses.

Enligt § 15 mom. 3 kan körkort återkallas även då sådana förhållanden föreligga, att förare måste anses olämplig att föra automobil. Därest en förare visar sig hemfallen åt dryckenskap, bör alltså hans körkort återkallas, även om han icke blivit beträdd med fylleri under själva körningen. För att förordningens syfte i detta hänseende må tydligt uttryckas förordar utskottet ett tillägg till momentet av den lydelse, som föreslagits i motion II: 262. Genom stadgandet i § 15 mom. 4 — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —
att så kommer att ske.

vid § 29.

I motion II: 262 hava — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — — — —
i yrkesmässig trafik.

Det är onekligen av allra största vikt att förare i yrkesmässig trafik iakttaga nykterhet under utövandet av sitt ansvarsfulla värv och även i övrigt väl vårda sig om sin uppgift. Särskilt med hänsyn till den omfattning, som omnibustrafiken synes komma att erhålla, måste det ställas långt gående krav på dylika förare. Att genom ett särskilt straffhot i lagen inskärpa detta anser utskottet välbetänkt och föreslår i anledning av ovannämnda motion ett sådant tillägg till § 29, att förare i yrkesmässig trafik, som på grund av stadgandena i § 15 mom. 3 fråntages körkort för en tid av minst ett år, må hava förverkat rätten som yrkesförare i all framtid.